

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	«Корпоративні фінанси»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему **«Фінанси товариств з обмеженою відповідальністю»**

(назва теми)

здобувача Пачина Владислава Олексійовича

Науковий керівник:

доктор філософії (економіка), доцент Шатіло Оксана Вадимівна

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:

д.е.н., професор Терещенко О.О.

(підпис)

Київ 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Корпоративні фінанси»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 «Управління та адміністрування»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

072 «Фінанси, банківська справа
та страхування»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

(підпис) (ініціали, прізвище)

_____20____р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри корпоративних
фінансів і контролінгу

_____О.О. Терещенко
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____20____р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти _____Пачину Владиславу Олексійовичу_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Оочної (денної) форми навчання
очної (денної), заочної, дистанційної

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Фінанси товариств з обмеженою відповідальністю»_____

Тему затверджено наказом ректора Університету від "_____"_____20____р. № _____

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах ТОВ «ВІО-ЛЕ»

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретико-методичні основи фінансової діяльності товариства з обмеженою відповідальністю (назва розділу)
Розділ 2	Основні тенденції та проблеми фінансового стану підприємства ТОВ «ВІО-ЛЕ» (назва розділу)
Розділ 3	Шляхи вдосконалення фінансової діяльності ТОВ «ВІО-ЛЕ» (назва розділу)
Об'єкт дослідження:	Процес організації фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»
Предмет дослідження:	Теоретичні, методичні та практичні аспекти організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективного функціонування та стійкого розвитку.
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Визначення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективної діяльності та стійкого розвитку.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	Необхідно дослідити теоретичні засади організації фінансів на товариствах з обмеженою відповідальністю, включаючи сутність і принципи організації фінансів, формування та використання фінансових ресурсів на ТОВ. Слід розглянути методичні підходи до оцінки фінансового стану товариств з обмеженою відповідальністю. Дослідити особливості формування та використання фінансів на підприємствах.
У розділі 2	Слід здійснити аналіз сучасного стану та особливостей діяльності ТОВ «ВІО-ЛЕ». Для виконання цього треба обчислити та дослідити в динаміці за останні 3 роки показники виробничо-господарської діяльності та фінансового стану згідно сучасних офіційних вітчизняних методик дискримінантного аналізу. Провести діагностику зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ». Здійснити аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ "ВІО-ЛЕ" та оцінити ефективність організації його фінансів.
У розділі 3	Необхідно визначити та сформулювати пріоритетні шляхи вдосконалення фінансової діяльності ТОВ «ВІО-ЛЕ». Визначити резерви підвищення ефективності використання фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ». Зробити економічне обґрунтування запропонованих заходів. Зробити узагальнюючі висновки в цілому по роботі.

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

Шатіло О. В.

(ініціали, прізвище)

« _____ » 20____р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

Пачина В.О.

(ініціали, прізвище)

« _____ » 20____р.

Реферат

Кваліфікаційна бакалаврська робота містить 76 сторінок, 18 таблиць, 4 рисунка, список використаних джерел з 39 найменувань, додатки.

«Фінанси товариств з обмеженою відповідальністю»

(назва кваліфікаційної бакалаврської роботи)

Об'єктом дослідження є процес організації фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективного функціонування та стійкого розвитку.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи – вивчення теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективної діяльності та стійкого розвитку.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- дослідити теоретичні засади організації фінансів на товариствах з обмеженою відповідальністю, включаючи сутність і принципи організації фінансів, формування та використання фінансових ресурсів на ТОВ;
- вивчити методичні підходи до оцінки фінансового стану товариств з обмеженою відповідальністю;
- проаналізувати сучасний стан та особливості діяльності ТОВ «ВІО-ЛЕ»;
- провести діагностику зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»;
- здійснити аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ "ВІО-ЛЕ" та оцінити ефективність організації його фінансів;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення фінансової діяльності ТОВ "ВІО-ЛЕ".

Практичне значення отриманих результатів. Обґрунтовано науково-методичні підходи до оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення фінансової стратегії, політики управління активами та зобов'язаннями, системи фінансового планування та бюджетування, ризик-менеджменту на досліджуваному підприємстві, а також розвитку його інвестиційної діяльності та зміцнення фінансової стійкості.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи 2024.

Рік захисту роботи 2024.

Ключові слова: фінанси, фінансові ресурси, управління фінансовою діяльністю, фінансові процеси.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.....	6
1.1. Сутність та принципи організації фінансів на ТОВ.....	6
1.2. Формування та використання фінансів на ТОВ.....	13
1.3. Методи оцінки фінансового стану.....	18
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВІО-ЛЕ»	28
2.1. Сучасний стан та особливості на ТОВ «ВІО-ЛЕ»	28
2.2. Діагностика зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»	39
2.3. Аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»	49
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ "ВІО-ЛЕ".....	58
3.1. Резерви підвищення ефективності використання фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ».....	58
3.2. Економіко-математична модель ефективності управління фінансами на ТОВ «ВІО-ЛЕ».....	63
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

Ефективне функціонування та стабільний розвиток сучасних підприємств значною мірою залежать від раціональної організації їх фінансової діяльності. Фінанси є основою життєдіяльності будь-якого суб'єкта господарювання, оскільки забезпечують формування та використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних і тактичних цілей його діяльності.

Особливої актуальності набуває проблема організації фінансів на підприємствах з обмеженою відповідальністю (ТОВ), які є однією з найпоширеніших організаційно-правових форм ведення бізнесу в Україні. ТОВ мають специфічні особливості формування та використання фінансових ресурсів, пов'язані з їхньою правовою природою, структурою власності та системою корпоративного управління.

Ефективна організація фінансів на ТОВ передбачає розробку фінансової стратегії, оптимізацію структури капіталу, забезпечення ліквідності та платоспроможності, ефективне управління грошовими потоками, активами та зобов'язаннями, а також впровадження системи фінансового планування, бюджетування та контролю. Раціональне формування та використання фінансових ресурсів є запорукою стійкого фінансового стану, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості ТОВ.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що в умовах мінливого ринкового середовища та посилення конкуренції питання ефективної організації фінансів на ТОВ набувають особливого значення. Від раціонального управління фінансовими ресурсами залежить здатність підприємства пристосовуватися до змін, запроваджувати інновації, реалізовувати інвестиційні проекти та забезпечувати стабільний розвиток.

Питання вдосконалення формування та ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства активно досліджувалися як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями-економістами. Значний внесок у вивчення цієї

тематики зробили такі вчені: Л.І. Бровко, О.С. Гречухін, С.Д. Джерелейко, І.А. Козачок, С.О. Корецька, Г.О. Крамаренко, Л.Ц. Масловська, О.Д. Радченко, С.М. Халатур, Н.А. Шевчук та інші. Дослідники приділяли значну увагу аналізу джерел формування фінансових ресурсів, розробці підходів до оптимізації їх структури, вивченню факторів, що впливають на ефективність використання фінансових ресурсів. Вони розглядали питання залучення власного та позикового капіталу, управління грошовими потоками, активами та зобов'язаннями, а також досліджували вплив галузевих особливостей, організаційно-правових форм господарювання та етапів життєвого циклу на формування та використання фінансових ресурсів підприємств.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективної діяльності та стійкого розвитку.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні засади організації фінансів на товариствах з обмеженою відповідальністю, включаючи сутність і принципи організації фінансів, формування та використання фінансових ресурсів на ТОВ;
- вивчити методичні підходи до оцінки фінансового стану товариств з обмеженою відповідальністю;
- проаналізувати сучасний стан та особливості діяльності ТОВ «ВІО-ЛЕ»;
- провести діагностику зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»;
- здійснити аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ "ВІО-ЛЕ" та оцінити ефективність організації його фінансів;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення фінансової діяльності ТОВ "ВІО-ЛЕ".

Об'єктом дослідження є процес організації фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти організації фінансів на ТОВ для забезпечення його ефективного функціонування та

стійкого розвитку.

У роботі використовуватимуться загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: аналіз та синтез, індукція та дедукція, порівняння, узагальнення, системний підхід, а також методи фінансового аналізу, економіко-статистичні методи та ін. Інформаційну базу дослідження становлять нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали періодичних видань, фінансова звітність підприємств, результати власних досліджень автора.

Новизна наукових результатів полягає у комплексному дослідженні теоретичних, методичних та практичних аспектів організації фінансів на підприємствах з урахуванням специфічних особливостей їх діяльності та сучасних умов господарювання. В роботі обґрунтовано науково-методичні підходи до оцінки ефективності формування та використання фінансових ресурсів на ТОВ, запропоновано рекомендації щодо вдосконалення фінансової стратегії, політики управління активами та зобов'язаннями, системи фінансового планування та бюджетування, ризик-менеджменту на досліджуваному підприємстві, а також розвитку його інвестиційної діяльності та зміцнення фінансової стійкості.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання в діяльності підприємств різних галузей економіки для підвищення ефективності організації фінансів, зміцнення фінансового стану, розширення масштабів діяльності та забезпечення сталого розвитку. Запропоновані рекомендації можуть бути покладені в основу розробки фінансової стратегії та політики управління фінансовими ресурсами підприємства, а також використані у процесі оптимізації структури капіталу, планування грошових потоків, управління активами, зобов'язаннями та фінансовими ризиками. Окремі положення дослідження можуть бути застосовані у навчальному процесі економічних навчальних закладів при викладанні дисциплін з фінансового менеджменту, фінансів підприємств, корпоративних фінансів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

1.1. Сутність та принципим організації фінансів на ТОВ

"Товариство з обмеженою відповідальністю" (ТОВ) є формою організації підприємницької діяльності, де власники або учасники мають обмежену відповідальність за зобов'язаннями компанії. Це означає, що їх особисте майно відокремлене від майна компанії, і вони не несуть особистої відповідальності за борги чи зобов'язання підприємства понад свій внесок до статутного капіталу. Така форма організації підприємницької діяльності досить поширена у багатьох країнах і зазвичай використовується для малого та середнього бізнесу.

Організація фінансів ТОВ - це процес планування, управління та контролю фінансової діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю. Це включає в себе ведення обліку доходів і витрат, розробку бюджетів, управління платежами та кредитами, а також аналіз фінансових показників для прийняття рішень. Організація фінансів ТОВ має на меті забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів компанії і забезпечити її стабільність і прибутковість [23, с. 11].

Організація фінансів на ТОВ є важливою, оскільки вона забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами, сприяє плануванню та контролю доходів і витрат, допомагає уникнути фінансових ризиків і забезпечує стабільність фінансового стану підприємства. Правильно організована фінансова діяльність дозволяє оптимізувати використання ресурсів, підвищує ефективність роботи компанії та сприяє досягненню стратегічних цілей. Крім того, грамотне управління фінансами сприяє підвищенню довіри клієнтів, інвесторів та партнерів, що є важливим для подальшого розвитку та успішного функціонування ТОВ [2, с. 15].

Науковці Білик М.Д., Патрин Г.О., Слав'юк Р.А. та Стасюк Г.А. внесли значний вклад у розвиток теорії та практики організації фінансів підприємства.

Білик М.Д. [6, с. 12], розглядає організацію фінансів підприємства як складову частину загальної системи управління фінансами, що охоплює формування фінансових ресурсів, їх розподіл та контроль за ефективністю використання. Вона наголошує на важливості розробки фінансової стратегії, яка визначає цілі, завдання та пріоритети фінансової діяльності підприємства. Білик М.Д. підкреслює необхідність оптимізації структури капіталу, забезпечення належного рівня ліквідності та платоспроможності, а також ефективного управління грошовими потоками.

Патрин Г.О. [12, с. 25], розглядає організацію фінансів підприємства як систему принципів, методів та форм формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення ефективного функціонування суб'єкта господарювання. Він наголошує на важливості фінансового планування, бюджетування та контролю як основних інструментів управління фінансами. Патрин Г.О. підкреслює необхідність врахування галузевих особливостей, організаційно-правової форми та стадії життєвого циклу підприємства при організації його фінансів.

Слав'юк Р.А. [26, с. 32], розглядає організацію фінансів підприємства як процес створення умов для ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних і тактичних цілей діяльності. Він наголошує на важливості управління фінансовими ризиками, зокрема кредитними, валютними та інвестиційними ризиками. Слав'юк Р.А. також підкреслює необхідність ефективного управління активами та зобов'язаннями підприємства, а також забезпечення його інвестиційної привабливості.

Таким чином, науковці Білик М.Д., Патрин Г.О., Слав'юк Р.А. та Стасюк Г.А. розглядають організацію фінансів підприємства як комплексну систему, що охоплює різні аспекти формування, розподілу та використання фінансових ресурсів з метою забезпечення ефективного функціонування та розвитку суб'єкта господарювання. Вони наголошують на важливості фінансового планування, управління ризиками, оптимізації структури капіталу, забезпечення ліквідності та

платоспроможності, а також впровадження систем бюджетування та контролінгу.

Отже, організація фінансів підприємств — це не просто сукупність форм, методів та способів роботи з фінансовими ресурсами. Це динамічна система, що поєднує стратегічне планування, оперативне управління та ефективний контроль за рухом коштів. Її мета — не лише досягнення поставлених цілей, а й забезпечення стійкого розвитку та конкурентної стійкості підприємства в умовах мінливого ринку

Проаналізуємо докладніше принципи організації фінансів підприємств і їх особливості.

Центральним питанням є розподіл повноважень з управління фінансовими ресурсами між різними рівнями керівництва підприємства. Цей аспект характеризується поєднанням централізації та децентралізації. З одного боку, централізація дозволяє зосередити основні функції фінансового менеджменту на рівні керівництва підприємства, забезпечуючи єдність фінансової політики та контролю. З іншого боку, децентралізація передбачає делегування певних повноважень з ухвалення фінансових рішень на нижчі рівні управління, наприклад, дочірнім підрозділам або філіям. Це дозволяє оперативно реагувати на зміни ринкової ситуації та враховувати специфіку діяльності окремих підрозділів.

Важливим принципом є єдність та планомірність у формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємства. Єдність фінансової політики забезпечує узгодженість дій різних підрозділів та служб у процесі управління фінансами. Планомірність передбачає розробку фінансових планів, які узгоджуються із загальною стратегією розвитку підприємства та його поточними і перспективними цілями. Ретельне планування дозволяє раціонально розподіляти наявні фінансові ресурси та визначати необхідні джерела їх поповнення.

Принцип самоокупності та рентабельності є основою фінансової стійкості підприємства. Самоокупність означає, що всі витрати підприємства мають покриватися за рахунок власних доходів, отриманих від господарської діяльності. Рентабельність, у свою чергу, передбачає отримання прибутку, який є джерелом розширеного відтворення та забезпечує можливості для подальшого розвитку бізнесу.

Важливими принципами є контроль та відповідальність у сфері фінансового менеджменту. Контроль передбачає постійний моніторинг дотримання фінансової дисципліни, раціонального використання ресурсів та виконання фінансових планів. Відповідальність означає чітке визначення повноважень та відповідальності різних посадових осіб за прийняття фінансових рішень та їх результати. Це дозволяє забезпечити ефективне управління фінансами та своєчасно вживати коригувальних заходів у разі виникнення відхилень від запланованих показників [11, с. 23].

Зазначені принципи організації фінансів створюють надійний фундамент для успішної діяльності підприємства в ринкових умовах. Водночас, конкретні механізми їх реалізації можуть істотно відрізнятися залежно від специфіки підприємства, зокрема його форми власності, галузевої належності, напрямків діяльності та організаційно-правової форми. Ефективне поєднання загальних принципів із врахуванням особливостей конкретного бізнесу дозволяє оптимізувати процес управління фінансовими ресурсами та забезпечити стійке фінансове становище підприємства в динамічному ринковому середовищі.

Класичними за економічною теорією принципами комерційного розрахунку вважаються економічна самостійність, самоокупність та самофінансування. Економічна самостійність передбачає, що підприємство самостійно планує свою діяльність, визначає ціни на продукцію та розпоряджається отриманим прибутком. Принцип самоокупності означає, що всі витрати підприємства мають покриватися за рахунок власних доходів, отриманих від господарської діяльності. Самофінансування вимагає, щоб підприємство самостійно забезпечувало себе необхідними фінансовими ресурсами для розвитку та інвестицій [14, с. 35].

Однак, динамічність сучасного ринкового середовища зумовлює необхідність розширення та доповнення цих основних принципів комерційного розрахунку. Важливим принципом є плановість, яка забезпечує відповідність обсягів продажу, витрат та інвестицій підприємства вимогам ринку, кон'юктурі та платоспроможному попиту. Цей принцип реалізується через ретельне бюджетування та контроль за виконанням фінансових планів. Принцип фінансового співвідношення термінів передбачає мінімізацію розриву в часі між

отриманням та використанням коштів, що особливо важливо в умовах нестабільної економіки та інфляції. Необхідно також враховувати взаємозалежність фінансових показників, оскільки зміни в законодавстві, оподаткуванні, обліку та звітності можуть суттєво вплинути на фінансовий стан підприємства.

Забезпечення ефективного функціонування бізнесу потребує дотримання принципів гнучкості (маневреності), мінімізації фінансових витрат, раціональності та фінансової стійкості. Гнучкість дає можливість швидко реагувати на недосягнення планових показників, перевищення витрат та інші відхилення від запланованих результатів. Мінімізація фінансових витрат робить будь-які інвестиції та витрати підприємства максимально "дешевими". Принцип раціональності забезпечує вкладення капіталу в найефективніші інвестиційні проекти та мінімізує ризики. Нарешті, фінансова стійкість гарантує незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування та його платоспроможність [20, с. 49].

В умовах перехідного періоду та розвитку ринкової економіки в Україні особливого значення набувають такі додаткові принципи комерційного розрахунку, як зацікавленість у результатах, матеріальна відповідальність, контроль за фінансово-господарською діяльністю та створення фінансових резервів. Зацікавленість у результатах стимулює працівників через форми та розміри оплати праці, компенсаційні виплати тощо. Матеріальна відповідальність передбачає існування штрафів, пені та неустойок за порушення договірних, кредитних та податкових зобов'язань. Принцип контролю за фінансово-господарською діяльністю забезпечується розвитком внутрішнього та зовнішнього контролю на підприємстві. Створення фінансових резервів захищає бізнес від ризиків недосконалого ринку, інфляції, нестабільного правового поля тощо.

Таким чином, дотримання зазначених принципів комерційного розрахунку створює надійне підґрунтя для успішного функціонування підприємства в ринкових умовах. Їх вміле поєднання та адаптація до специфіки конкретного бізнесу дозволяє ефективно управляти фінансовими ресурсами, забезпечувати прибутковість та стійке фінансове становище підприємства в динамічному

ринковому середовищі [4, с. 22].

Організація фінансів на товаристві з обмеженою відповідальністю (ТОВ) є важливим аспектом забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємства. Вона охоплює комплекс заходів, спрямованих на формування, розподіл та використання фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних і тактичних цілей діяльності ТОВ.

Сутність організації фінансів на ТОВ полягає у створенні ефективної системи управління грошовими потоками, забезпеченні стійкого фінансового стану та платоспроможності підприємства, а також у мобілізації необхідних ресурсів для інвестиційної та операційної діяльності. Ця система передбачає розробку фінансової стратегії, планування фінансових показників, аналіз та контроль фінансових операцій, а також оптимізацію структури капіталу [18, с. 62].

Організація фінансів на ТОВ включає такі ключові елементи [35, с. 32]:

1. Формування власного капіталу: визначення розміру статутного капіталу, залучення коштів засновників та інвесторів, формування резервних фондів.
2. Залучення позикового капіталу: вибір оптимальних джерел фінансування (кредити, облігації, лізинг тощо), управління структурою позикових коштів та забезпечення своєчасного погашення зобов'язань.
3. Управління активами: ефективне розміщення капіталу в необоротні та оборотні активи, оптимізація структури активів для забезпечення належного рівня ліквідності та рентабельності.
4. Управління грошовими потоками: планування та контроль надходжень і витрат грошових коштів, забезпечення збалансованості грошових потоків, формування резервів ліквідності.
5. Фінансове планування та бюджетування: розробка фінансових планів, бюджетів та прогнозів, визначення цільових фінансових показників та заходів для їх досягнення.
6. Фінансовий аналіз та контроль: моніторинг фінансового стану підприємства, аналіз фінансових показників, виявлення відхилень та розробка коригувальних заходів.

7. Управління фінансовими ризиками: ідентифікація, оцінка та мінімізація ризиків, пов'язаних з фінансовою діяльністю ТОВ (валютні, кредитні, процентні ризики тощо) .

Ефективна організація фінансів на ТОВ забезпечує стабільність та конкурентоспроможність підприємства, сприяє зростанню його вартості та підвищенню інвестиційної привабливості. Вона є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та досягнення стратегічних цілей розвитку бізнесу [13, с. 44].

Ці законодавчі акти забезпечують правове середовище для функціонування ТОВ в Україні, забезпечуючи їхню правову стабільність та прозорість.

Організаційно-правова форма ТОВ також передбачає простий процес створення та управління компанією, менше бюрократії порівняно з іншими формами власності, як от акціонерне товариство. Також важливо відзначити, що ТОВ може мати обмежену кількість учасників, що дозволяє зберегти конфіденційність та простоту в управлінні.

Отже, розглянувши різні наукові погляди на сутність організації фінансів підприємств, можна зробити такі висновки.

Організація фінансів на товаристві з обмеженою відповідальністю (ТОВ) є комплексною системою, яка охоплює планування, управління та контроль фінансової діяльності підприємства. Ефективна організація фінансів ТОВ забезпечує раціональне формування, розподіл і використання фінансових ресурсів, що дозволяє досягати стратегічних і тактичних цілей розвитку бізнесу.

Ключовими елементами організації фінансів на ТОВ є: формування власного та залучення позикового капіталу, управління активами і грошовими потоками, фінансове планування та бюджетування, фінансовий аналіз і контроль, а також управління фінансовими ризиками. Ефективне поєднання та реалізація цих складових забезпечує стабільність, прибутковість і конкурентоспроможність ТОВ.

Теоретичні засади організації фінансів підприємств, зокрема ТОВ, розвинули такі відомі науковці, як Білик М.Д., Патрин Г.О., Слав'юк Р.А., Стасюк Г.А. та інші. Вони наголошують на необхідності формування обґрунтованої

фінансової стратегії, оптимізації структури капіталу, забезпечення ліквідності та платоспроможності, а також впровадження ефективних систем фінансового планування, бюджетування та контролю.

1.2 Формування та використання фінансів на ТОВ

Фінанси товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) являють собою систему економічних відносин, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів для забезпечення статутної діяльності товариства. Ці відносини виникають між ТОВ та іншими суб'єктами ринку (постачальниками, споживачами, банками тощо) з приводу руху грошових потоків.

Формування фінансів на товаристві з обмеженою відповідальністю (ТОВ) є одним з ключових аспектів забезпечення ефективної діяльності та розвитку підприємства. Воно передбачає акумулювання фінансових ресурсів з різних джерел для фінансування поточних та інвестиційних потреб ТОВ.

Формування фінансів на ТОВ базується на принципах самофінансування та залучення зовнішніх джерел фінансування. Основними джерелами формування фінансів є [15, с. 39].:

1. Власний капітал:

- a. Статутний капітал, сформований за рахунок внесків засновників;
- b. Нерозподілений прибуток, реінвестований у розвиток бізнесу;
- c. Резервний капітал, створений відповідно до законодавства та установчих документів.

2. Позиковий капітал:

- a. Банківські кредити (короткострокові та довгострокові);
- b. Облігаційні позики;
- c. Кредиторська заборгованість перед постачальниками та підрядниками;
- d. Фінансовий лізинг;

е. Факторинг;

ф. Комерційні кредити.

3. Бюджетне фінансування (у випадку реалізації державних програм або проєктів).

4. Емісія цінних паперів (акцій, облігацій) у разі трансформації ТОВ в акціонерне товариство.

Процес формування фінансів на ТОВ передбачає розробку фінансової стратегії, яка визначає цілі, пріоритети та джерела фінансування. Важливим є забезпечення оптимального співвідношення між власним та позиковим капіталом, що дозволяє підтримувати фінансову стійкість та платоспроможність ТОВ [7, с. 47].

Ефективне використання фінансових ресурсів є однією з ключових умов функціонування ринкової економічної системи в Україні. Для цього на підприємствах мають розроблятися спеціальні фінансові політики, спрямовані на залучення фінансових ресурсів з різних джерел відповідно до потреб їх розвитку. Формування фінансових ресурсів являє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, що забезпечує необхідний рівень самофінансування його виробничого розвитку.

При цьому важливо сформувати цілісну систему принципів управління фінансовими ресурсами, орієнтовану на нові умови функціонування. До таких принципів можна віднести: забезпечення конкурентної переваги як основної мети розвитку; оцінка ресурсного потенціалу підприємства; однакові механізми розподілу ресурсів на всіх рівнях; зіставлення фінансового потенціалу з цільовими орієнтирами та прийнятним рівнем ризику для забезпечення фінансової безпеки; системність управління фінансовими ресурсами та ризиками. Реалізація такого підходу дозволить ефективно управляти фінансовими ресурсами підприємства, підвищуючи його конкурентоспроможність та фінансову стійкість.

Ефективне функціонування будь-якого підприємства залежить від широкого спектру зовнішніх та внутрішніх факторів, які формують різноманітні загрози для його стабільної діяльності. Це обумовлює необхідність розробки

комплексної системи управління фінансовими ресурсами підприємства, яка б дозволяла досягати стратегічних та поточних цілей.

Головною метою управління фінансовими ресурсами підприємства є забезпечення максимізації його прибутку в поточному та перспективному періодах. Зрештою, ця мета знаходить своє конкретне вираження у максимізації ринкової вартості підприємства, що реалізує кінцеві фінансові інтереси його власників.

Для досягнення зазначеної мети система управління фінансовими ресурсами підприємства повинна вирішувати ряд взаємопов'язаних завдань [22, с. 51] :

1. Забезпечення достатнього обсягу фінансових ресурсів для здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства.
2. Оптимізація структури джерел фінансових ресурсів з урахуванням критерію мінімізації вартості капіталу.
3. Ефективний розподіл фінансових ресурсів між напрямками діяльності відповідно до стратегічних цілей підприємства.
4. Забезпечення раціонального використання фінансових ресурсів та мінімізація втрат.
5. Моніторинг фінансового стану підприємства та оперативне реагування на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища.
6. Мінімізація фінансових ризиків шляхом диверсифікації, хеджування та інших методів.
7. Оптимізація податкових платежів в рамках чинного законодавства.

Реалізація зазначених завдань в рамках комплексної системи управління фінансовими ресурсами дозволить підприємству максимізувати свою ринкову вартість та забезпечити реалізацію фінансових інтересів власників.

Для формування фінансів ТОВ необхідно [1, с. 65] :

1. Визначити розмір статутного капіталу. Відповідно до законодавства, статутний капітал ТОВ становить не менше 100 мінімальних заробітних плат на момент створення товариства. Учасники ТОВ вносять вклади до статутного капіталу, що стає основою для подальшої господарської діяльності.

2. Сформувати інші власні джерела фінансових ресурсів, зокрема резервний капітал, нерозподілений прибуток тощо. Для цього необхідно налагодити ефективну систему управління прибутками та їх розподілу.

3. Залучити необхідний обсяг позикових коштів, наприклад, банківські кредити, комерційні позики тощо. При цьому важливо забезпечити оптимальну структуру капіталу ТОВ.

4. Сформувати ефективну систему управління грошовими потоками, що дозволить координувати надходження та витрачання коштів відповідно до потреб господарської діяльності.

Маючи сформовану систему фінансів, ТОВ може використовувати фінансові ресурси для:

- забезпечення поточної операційної діяльності (закупівля сировини, матеріалів, оплата праці тощо);
- здійснення капітальних інвестицій (придбання основних засобів, модернізація виробництва тощо);
- фінансування інноваційного розвитку (розробка нових продуктів, впровадження прогресивних технологій);
- покриття непередбачених витрат та формування страхових резервів;
- виплати дивідендів учасникам ТОВ;
- сплати податків та обов'язкових платежів.

Таким чином, ефективне управління фінансами ТОВ дозволяє забезпечити стабільне функціонування товариства, зміцнити його конкурентні позиції на ринку та створювати передумови для довгострокового розвитку.

Оцінку ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства доцільно проводити за комплексом показників, що відображають ключові аспекти його фінансової діяльності. Серед таких показників варто виділити[29, с. 35].:

- динаміку доходу та його структуру - як ключовий індикатор результативності операційної діяльності;
- рівні витрат та показники прибутковості - що свідчать про ефективність використання наявних ресурсів;

- показники управління робочим капіталом та характеристики грошових потоків - важливі для забезпечення ліквідності та платоспроможності;
- показники використання активів та інвестиційної ефективності - що відображають результативність стратегічних рішень.

Комплексна оцінка за цими показниками дає змогу всебічно оцінити якість управління фінансовими ресурсами підприємства.

Ефективне управління формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємства є ключовим завданням фінансового менеджменту. Його реалізація забезпечує зростання добробуту акціонерів (власників) за рахунок підвищення вартості підприємства та створення доданої вартості. Це виступає фундаментальною метою фінансового менеджменту на підприємстві.

Таким чином, комплексний підхід до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами, орієнтований на досягнення зростання вартості бізнесу, дозволяє забезпечувати реалізацію ключових фінансових інтересів власників в умовах динамічного ринкового середовища.

Отже, фінанси товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) відіграють ключову роль у забезпеченні його ефективного функціонування та розвитку. Формування фінансів ТОВ передбачає формування статутного та інших власних джерел фінансування, а також залучення необхідного обсягу позикових коштів. Важливим аспектом є забезпечення оптимальної структури капіталу, що дозволить мінімізувати вартість ресурсів та ризики діяльності.

Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє ТОВ використовувати їх для забезпечення поточної операційної діяльності, здійснення капітальних інвестицій, фінансування інноваційного розвитку, покриття непередбачених витрат та формування страхових резервів, а також виплати дивідендів власникам та сплати обов'язкових платежів. Таким чином, раціональне управління фінансами стає запорукою стабільної діяльності ТОВ, зміцнення його ринкових позицій та забезпечення передумов для довгострокового розвитку.

Важливо відзначити, що формування та використання фінансів ТОВ має відповідати чинному законодавству, забезпечувати прозорість та підзвітність

фінансових операцій, а також враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін - власників, менеджерів, працівників, кредиторів, державних органів тощо. Лише комплексний підхід до управління фінансами дозволить ТОВ досягти максимальної ефективності та реалізувати свій стратегічний потенціал.

Отже, фінанси товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) відіграють ключову роль у забезпеченні його ефективного функціонування та розвитку. Формування фінансів ТОВ передбачає формування статутного та інших власних джерел фінансування, а також залучення необхідного обсягу позикових коштів. Важливим аспектом є забезпечення оптимальної структури капіталу, що дозволить мінімізувати вартість ресурсів та ризики діяльності.

Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє ТОВ використовувати їх для забезпечення поточної операційної діяльності, здійснення капітальних інвестицій, фінансування інноваційного розвитку, покриття непередбачених витрат та формування страхових резервів, а також виплати дивідендів власникам та сплати обов'язкових платежів. Таким чином, раціональне управління фінансами стає запорукою стабільної діяльності ТОВ, зміцнення його ринкових позицій та забезпечення передумов для довгострокового розвитку.

Важливо відзначити, що формування та використання фінансів ТОВ має відповідати чинному законодавству, забезпечувати прозорість та підзвітність фінансових операцій, а також враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін - власників, менеджерів, працівників, кредиторів, державних органів тощо. Лише комплексний підхід до управління фінансами дозволить ТОВ досягти максимальної ефективності та реалізувати свій стратегічний потенціал.

1.3 Методи оцінки фінансового стану

Метою оцінки фінансового стану є отримання об'єктивної інформації про фінансове здоров'я підприємства чи організації. Цей процес включає в себе аналіз фінансових звітів, показників та інших даних з метою з'ясування поточної ситуації та прогнозування подальшого розвитку.

Однією з головних цілей оцінки є виявлення сильних та слабких сторін фінансового стану підприємства. Це допомагає управлінцям усвідомити потенційні ризики та можливості, а також розробити стратегії для їх збалансованого управління.

Крім того, оцінка фінансового стану спрямована на забезпечення стійкості та стабільності діяльності підприємства. Вона дозволяє вчасно виявляти проблеми та ризики, що допомагає уникнути фінансових криз та забезпечити стабільну роботу компанії.

Також важливою метою оцінки є забезпечення інформації для прийняття управлінських рішень. Аналіз фінансового стану допомагає визначити ефективність різних стратегій та дій, що дозволяє управлінцям приймати обгрунтовані рішення щодо фінансового управління та розвитку підприємства [10, с. 40].

Фінансовий стан підприємства визначається рядом ключових елементів, які включають:

1. **Активи:** Це всі матеріальні та нематеріальні ресурси, що належать підприємству, такі як грошові кошти, обладнання, нерухомість, запаси, та інші активи. Розмір та структура активів відображає потенційні можливості та ризики підприємства.

2. **Пасиви:** Це зобов'язання та капітал підприємства перед кредиторами та власниками. Вони включають у себе кредити, борги, забезпечення та власний капітал. Структура пасивів вказує на фінансовий обов'язок підприємства та його здатність відшкодувати зобов'язання.

3. Фінансові показники: Це числові значення, що відображають фінансову діяльність та результативність підприємства. До таких показників можна віднести чистий прибуток, оборотний капітал, коефіцієнти ліквідності, рентабельності та інші.

4. Фінансові звіти: Це документи, що містять інформацію про фінансове становище підприємства, такі як баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про зміни в капіталі тощо. Вони є основним джерелом інформації для аналізу фінансового стану [32, с. 79].

Фінансовий аналіз є потужним інструментом, який дозволяє забезпечити кілька важливих аспектів в управлінні підприємством:

1. Об'єктивне оцінювання фінансового стану: Шляхом аналізу фінансових звітів та показників можна отримати об'єктивну картину фінансового стану підприємства. Це дозволяє усвідомити поточну ситуацію, виявити потенційні ризики та можливості для подальшого розвитку.

2. Виявлення тенденцій та прогнозування: Фінансовий аналіз дозволяє виявляти тенденції у фінансових показниках та прогнозувати їх подальший розвиток. Це допомагає управлінцям адаптувати стратегії та приймати своєчасні рішення для досягнення поставлених цілей.

3. Оцінку ефективності управління: Аналіз фінансових показників дозволяє оцінити ефективність управління ресурсами та фінансовими активами підприємства. Шляхом порівняння з іншими підприємствами чи внутрішніми стандартами можна виявити сильні та слабкі сторони управління та розробити стратегії для їх покращення.

Фінансовий аналіз дозволяє не лише зрозуміти поточну ситуацію підприємства, а й надає інструменти для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення стійкого розвитку та успішної діяльності.

Відповідно до думки І.М. Герчикової [15, с. 79], вибір методів та показників для аналізу фінансової звітності залежить від мети аналізу та інформаційних потреб зацікавлених користувачів. Вона зазначає, що можуть бути використані наступні види аналітичних підходів:

Аналіз абсолютних показників, що дозволяє зробити висновки про джерела залучення коштів, напрямки їх інвестування, обсяги отриманого прибутку, систему розподілу дивідендів.

Аналіз порівняльних процентних показників, що передбачає визначення відхилень за важливими статтями фінансової звітності для її глибшого прочитання та розуміння.

Аналіз горизонтальних процентних змін, що характеризує динаміку окремих статей фінансової звітності за рік або ряд років, наприклад, чистих продажів, собівартості реалізованої продукції, валового і чистого прибутку, виробничих витрат.

Аналіз вертикальних процентних змін, що полягає у визначенні співвідношення показників різних статей до вибраної базової статті, наприклад, частки окремих витрат у загальному обсязі продажів.

Порівняльний аналіз, який передбачає зіставлення показників власної компанії з показниками конкурентів в межах однієї галузі для виявлення стратегій та перспектив розвитку.

Аналіз у порівнянні із середньогалузевими показниками, що дає змогу оцінити стійкість компанії на ринку з урахуванням загальної кон'юнктури галузі та економіки в цілому.

Аналіз фінансових коефіцієнтів, розрахунок яких базується на співвідношеннях між статтями звітності, дозволяє зіставити отримані результати з нормативними, середньогалузевими або прийнятими на самому підприємстві значеннями.

Використання комплексу цих аналітичних підходів забезпечує всебічну оцінку фінансового стану компанії, виявлення її сильних та слабких сторін, а також розробку обґрунтованих управлінських рішень для підвищення ефективності діяльності.

Фінансовий аналіз може бути здійснений залежно від об'єкта дослідження. Виділяють декілька видів аналізу[32, с. 81].:

Аналіз фінансової діяльності підприємства в цілому. Цей вид аналізу

спрямований на вивчення і оцінку фінансової діяльності підприємства загалом, без виокремлення окремих структурних підрозділів чи напрямків. Він дає змогу отримати загальну оцінку фінансового стану, ефективності використання активів, джерел фінансування та інших важливих аспектів.

Аналіз фінансової діяльності окремих підрозділів підприємства. Цей вид аналізу ґрунтується переважно на внутрішній інформації підприємства і дозволяє глибше вивчити фінансову ефективність конкретних підрозділів чи напрямків діяльності. Він може бути корисним для оптимізації управління фінансами на рівні структурних одиниць.

Аналіз окремих фінансових операцій підприємства. Предметом такого аналізу є конкретні фінансові операції, пов'язані з короткостроковими чи довгостроковими інвестиціями, фінансуванням проектів тощо. Він дає можливість детально оцінити ефективність здійснення таких операцій.

Окрім видів за об'єктом дослідження, фінансовий аналіз може класифікуватись за періодом його проведення. Виділяють попередній, поточний (оперативний) та прогнозний (ретроспективний) фінансовий аналіз.

Попередній фінансовий аналіз пов'язаний з оцінкою умов фінансової діяльності або здійснення окремих фінансових операцій перед їх реалізацією. Наприклад, аналіз власної платоспроможності підприємства перед отриманням банківського кредиту.

Поточний (оперативний) фінансовий аналіз здійснюється в процесі поточної фінансової діяльності з метою оперативного впливу на її результати. Як правило, він ґрунтується на показниках за короткий період часу, наприклад, місяць або квартал.

Прогнозний (ретроспективний) фінансовий аналіз проводиться за певний перспективний або звітний період (місяць, квартал, рік). Він дозволяє глибше і повніше оцінити фінансовий стан та результати фінансової діяльності підприємства, використовуючи звітні матеріали, а також спрогнозувати його майбутній розвиток.

Окремо слід виділити зовнішній та внутрішній фінансовий аналіз.

Зовнішній аналіз здійснюють зовнішні зацікавлені особи (акціонери, інвестори) на основі результатів господарської діяльності підприємства в минулому або перспективних проєктів. Внутрішній аналіз проводять внутрішні особи (керівництво) на основі оперативних економічних показників та перспективних планів фінансових служб.

Таким чином, фінансовий аналіз на підприємстві має багатогранний характер і може здійснюватись за різними напрямками та методиками з метою комплексної оцінки фінансового стану та ефективності управління фінансами організації.

Оцінка фінансового стану підприємства є невід'ємною частиною ефективного управління та прийняття обґрунтованих рішень. Глибинний аналіз фінансового стану дозволяє не лише констатувати поточний стан справ, але й розкрити приховані резерви та потенційні ризики, спрогнозувати майбутні тенденції та розробити стратегію подальшого розвитку [2, с. 78].

Таблиця 1.1 — Метод коефіцієнтного аналізу фінансового стану

Показник	Формула розрахунку
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Грошові кошти та їх еквіваленти + Дебіторська заборгованість) / Поточні зобов'язання
Коефіцієнт загальної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Валюта балансу
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Валюта балансу
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти / Власний капітал
Коефіцієнт рентабельності активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу
Коефіцієнт рентабельності діяльності	Чистий прибуток / Виручка від реалізації
Коефіцієнт оборотності активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості

Джерело: сформовано на основі [4, с. 96-110], [7, с. 81]

Сучасні методи оцінки фінансового стану включають як традиційні, так і інноваційні підходи. До традиційних методів належать горизонтальний та

вертикальний аналіз балансу, аналіз фінансових коефіцієнтів, таких як коефіцієнти ліквідності, платоспроможності, рентабельності та оборотності (таблиця 1.1.), а також трендовий аналіз, який дозволяє відстежувати зміни показників у часі (таблиця 1.2.) [4, с. 92].

Таблиця 1.2 — Метод трендового аналізу фінансового стану за допомогою коефіцієнтів

Показник	Формула розрахунку	Тренд
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Грошові кошти та їх еквіваленти + Дебіторська заборгованість) / Поточні зобов'язання	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт загальної ліквідності	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / Валюта балансу	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Валюта балансу	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власні оборотні кошти / Власний капітал	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт рентабельності активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість активів	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічна вартість власного капіталу	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт рентабельності діяльності	Чистий прибуток / Виручка від реалізації	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт оборотності активів	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість активів	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Виручка від реалізації / Середньорічна вартість дебіторської заборгованості	Зростаючий/ спадаючий
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Собівартість реалізованої продукції / Середньорічна вартість кредиторської заборгованості	Зростаючий/ спадаючий

Джерело: сформовано на основі [4, с. 96-110], [9, с. 86]

Інноваційні методи включають метод факторного аналізу, який дозволяє виявити вплив різних факторів на фінансові показники, метод кластерного аналізу, що дозволяє групувати підприємства за подібністю фінансових характеристик, економетричні моделі, що дозволяють аналізувати взаємозв'язки між різними фінансовими змінними.

Крім того, існують інтегровані методи оцінки фінансового стану, які поєднують кілька підходів. Метод SWOT аналізу дозволяє виявити сильні та слабкі

сторони підприємства, а також можливості та загрози з боку зовнішнього середовища. Метод бенчмаркінгу передбачає порівняння фінансових показників підприємства з найкращими практиками у галузі. Метод оцінки вартості бізнесу дозволяє визначити ринкову вартість підприємства на основі його фінансових показників та перспектив розвитку [3, с. 72].

Глибинний аналіз фінансового стану повинен враховувати кілька важливих аспектів. По-перше, необхідно відстежувати динаміку показників у порівнянні з попередніми періодами та виявляти наявні тренди. По-друге, слід оцінювати фінансові показники підприємства відносно галузевих стандартів, що дозволить визначити його конкурентоспроможність та фінансову стійкість. По-третє, необхідно враховувати вплив зовнішніх факторів, таких як економічна ситуація, законодавчі зміни та конкурентне середовище, оскільки вони можуть істотно вплинути на фінансовий стан підприємства.

Важливим аспектом глибинного аналізу є ідентифікація різних видів ризиків, таких як фінансові, операційні, ринкові та кредитні ризики, та розробка стратегій для їх мінімізації. Необхідно оцінити ефективність управління підприємством, проаналізувати прийняті стратегії, процеси прийняття рішень та контроль за витратами, оскільки ці фактори безпосередньо впливають на фінансовий стан підприємства.

Таким чином, глибинний аналіз фінансового стану підприємства, який поєднує різні методи та враховує численні аспекти, є потужним інструментом для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, виявлення проблемних зон та розробки ефективних стратегій розвитку [2, с. 75].

Ці методи дозволяють не лише виявляти попереджувальні сигнали щодо фінансової нестабільності, але і надають підстави для розробки антикризових стратегій та дій для підтримки стійкості підприємства в умовах економічної нестабільності (таблиця 1.3). Найбільш розповсюдженими є економіко-математичні методи прогнозування ймовірності настання банкрутства, зокрема дискримінаційний аналіз, до якого відносять двофакторну та п'ятифакторну моделі Е. Альтмана; адаптовану п'ятифакторну модель Е. Альтмана; дискримінантну

модель Р. Ліса; дискримінантну модель Дж. Таффлера; показник діагностики платоспроможності Ж. Конана і М. Гольдера; коефіцієнт У. Бівера; модель Г. Спрінгейта; дискримінантну модель О. Терещенка; модель Р. Сайфулліна, Г. Кадикова, О. Зайцевої та інші [3, с. 82].

Таблиця 1.3 — Характеристика моделей оцінки ймовірності настання банкрутства

Модель	Структура моделі
П'ятифакторна модель Е. Альтмана адаптована [14, с. 167]	$Z = 0,717K1 + 0,847K2 + 3,107K3 + 0,42K4 + 0,995K5,$ де: K1 – середньорічна величина власних оборотних коштів / середньорічна вартість активів, показує ліквідність балансу; K2 – чистий прибуток (збиток) / середньорічна вартість активів, характеризує рівень фінансового важеля; K3 – прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування / середньорічна вартість активів, характеризує ефективність операційної діяльності; K4 – середньорічна вартість власного капіталу / середньорічна величина зобов'язань, показує структуру капіталу; K5 – чистий дохід (виторг) від реалізації / середньорічна вартість активів, показує оборотність капіталу
Модель Г. Спрінгейта [15, с. 127]	$ZC = 1,03X1 + 3,07X2 + 0,66X3 + 0,4X4,$ де X1 – робочий капітал/активи; X2 – прибуток від реалізації/активи; X3 – прибуток від реалізації/короткострокова заборгованість; X4 – виторг від реалізації/активи
Дискримінантна модель О. Терещенка [16, с. 100]	$ZTER = 1,5X1 + 0,08X2 + 10X3 + 5X4 + 0,3X5 + 0,1X6,$ де X1 – відношення грошових надходжень до зобов'язань; X2 – відношення валюти балансу до зобов'язань; X3 – відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів; X4 – відношення прибутку до виторгу; X5 – відношення виробничих запасів до виторгу; X6 – відношення виторгу до основного капіталу

Джерело: сформовано на основі [3, с.80 -96].

Модель Е. Альтмана (Z-рахунок) заснована на використанні п'яти фінансових коефіцієнтів, що дозволяє отримати інтегральну оцінку фінансового стану підприємства та спрогнозувати ймовірність його банкрутства. Перевагою моделі є її простота та можливість швидкого розрахунку, а також адаптованість до різних галузей економіки. Проте вона має й недоліки - вона не враховує галузеві особливості підприємств, а також заснована переважно на фактичних даних минулих періодів без належного врахування перспектив діяльності.

Модель Г. Спрінгейта ґрунтується на чотирьох фінансових коефіцієнтах і дозволяє визначити ймовірність банкрутства підприємства за 5-бальною шкалою.

Перевагою цієї моделі є її високий рівень точності прогнозу (до 92%), простота розрахунку та можливість застосування для підприємств різних галузей. Однак вона також має певні обмеження - не враховує специфіки різних галузей та орієнтована лише на короткострокову перспективу.

Модель О. Терещенка базується на 6 фінансових коефіцієнтах і передбачає визначення інтегрального показника фінансового стану. Ця модель пристосована до особливостей вітчизняної економіки, що можна вважати її основною перевагою. Крім того, вона враховує галузеву специфіку діяльності, а також дає змогу виокремити "сильні" та "слабкі" сторони фінансового стану підприємства. Водночас, модель Терещенка потребує адаптації та уточнення порогових значень інтегрального показника, що можна вважати її недоліком.

Модель У. Бівера передбачає аналіз 5 фінансових коефіцієнтів і визначення на їх основі стану фінансової стійкості підприємства. Перевагою цієї моделі є її зосередженість на вивченні динаміки фінансових показників, а не лише на їх абсолютних значеннях. Це дозволяє краще зрозуміти тенденції зміни фінансового стану та спрогнозувати настання банкрутства. Проте модель У. Бівера має обмежене застосування, оскільки призначена переважно для короткострокового аналізу і не враховує галузеву специфіку.

Загалом, кожна з розглянутих моделей має як сильні, так і слабкі сторони. Тому для отримання найбільш достовірного та всебічного прогнозу щодо ймовірності банкрутства підприємства доцільно застосовувати комплексний підхід, поєднуючи кілька моделей з урахуванням специфіки діяльності організації.

Проведений аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства засвідчує, що застосування комплексного підходу з використанням різноманітних інструментів аналізу є критично важливим для забезпечення об'єктивної та всебічної оцінки фінансово-економічного становища компанії. Кожен з методів, таких як коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз, горизонтальний та вертикальний аналіз, інтегральні моделі оцінки, а також якісні методи, має свої особливості та дозволяє проаналізувати специфічні аспекти діяльності підприємства.

Синергетичне застосування цих методів забезпечує комплексну діагностику

фінансового стану, виявлення "вузьких місць" та "точок зростання", а також розробку обґрунтованих управлінських рішень для підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності компанії. Такий підхід є ключовим для ефективного фінансового управління та забезпечення сталого розвитку підприємства в умовах динамічного ринкового середовища.

РОЗДІЛ 2

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ВІО-ЛЕ»

2.1. Сучасний стан та особливості на ТОВ «ВІО-ЛЕ»

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "ВІО-ЛЕ" дозволяє розглянути ключові аспекти фінансового здоров'я компанії. Цей аналіз є важливим етапом для розуміння її поточного стану, оцінки фінансової стійкості та прийняття стратегічних рішень.

Розгляд фінансових показників, таких як прибутковість, ліквідність, платоспроможність та інші, дозволить нам отримати об'єктивну картину фінансового здоров'я компанії. Висновки, зроблені на основі аналізу, допоможуть зрозуміти поточні тенденції у фінансовій діяльності та визначити можливі шляхи для поліпшення її фінансової ситуації і забезпечення стабільного розвитку у майбутньому.

Таблиця 2.1 — Основні економіко-фінансові показники ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2021-2023 роки

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2022/2021		Відхилення 2023/2022	
				абс., тис. грн	відн., %	абс., тис. грн	відн., %
Необоротні активи	5182.2	5136.0	4861.4	-46.2	-0.9	-274.6	-5.3
Оборотні активи	65.1	30.8	1.6	-34.3	-52.7	-29.2	-94.8
Власний капітал	644.4	644.3	648.3	-0.1	0.0	4.0	0.6

Короткострокові зобов'язання	4602.9	4522.5	4214.7	-80.4	-1.7	-307.8	-6.8
Чистий дохід	227.3	403.1	876.3	175.8	76.5	473.2	117.3
Собівартість реалізованої продукції	160.1	230.2	752.5	70.1	43.8	522.3	227.0
Чистий прибуток	0.7	1.4	4.1	0.7	100.0	2.7	192.9

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Аналіз основних економіко-фінансових показників ТОВ "БІО-ЛЕ" вказує на кілька ключових тенденцій. По-перше, спостерігалось значне скорочення оборотних активів у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами, що може бути зумовлено різними факторами, такими як зміни в стратегії управління запасами або збільшенням витрат на операційну діяльність. З іншого боку, необоротні активи також скоротилися, але у меншій мірі, що може свідчити про зміни в інвестиційних стратегіях компанії або перегляд її активів (таблиця 2.1. та рис.2.1.).

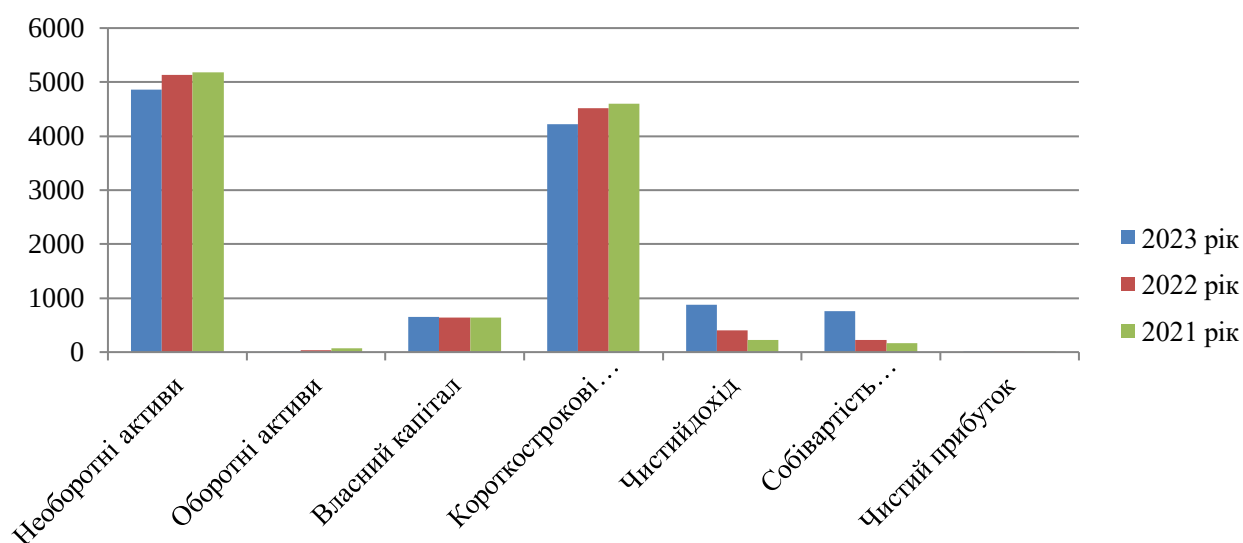

Рисунок 2.1 — Структура основних економіко-фінансових показників ТОВ «БІО-ЛЕ» за 2021-2023 роки, тис. грн

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Помітно, що власний капітал майже не змінювався, що може вказувати на стабільність фінансового положення компанії. Однак, короткострокові зобов'язання зменшилися у 2022 та 2023 роках, що може свідчити про більш ефективне управління поточними зобов'язаннями та забезпечення стабільності

платіжної здатності.

Найбільш вражаюче поліпшення спостерігалось в показниках чистого доходу та чистого прибутку, що зросли значно у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами. Це може бути результатом реалізації стратегій по підвищенню ефективності виробництва, збільшенню обсягів продажів або зменшенню витрат.

У цілому, хоча спостерігалось скорочення активів компанії, загальна тенденція вказує на покращення фінансових результатів у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами.

Таблиця 2.2 — Структура витрат за 2021-2023 р.р.

Стаття витрат	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Собівартість реалізованої продукції	215.05	230.20	752.50	522.30 (+)	327.03% (+)
Інші операційні витрати	127.43	171.50	241.30	69.80 (+)	40.74% (+)
Витрати на оплату праці	271.65	325.90	325.90	17.00 (+)	346.94% (+)
Витрати на страхування	-	-	6.50	6.50 (+)	-

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Проаналізувавши надану таблицю 2.2., можна зробити такі висновки: Собівартість реалізованої продукції зросла на 522,30 тис. грн або на 327,03% у 2023 році порівняно з 2022 роком. Інші операційні витрати також збільшилися на 69,80 тис. грн, що становить 40,74%. Витрати на оплату праці зросли на 17,00 тис. грн, або на 346,94%. У 2023 році з'явилися витрати на страхування в розмірі 6,50 тис. грн, яких не було в попередньому році. Загалом спостерігається суттєве зростання витрат у 2023 році порівняно з 2022 роком за всіма статтями.

Розглянемо характеристику персоналу ТОВ «ВІО-ЛЕ» за характером виконуваних функцій (рис.2.2).

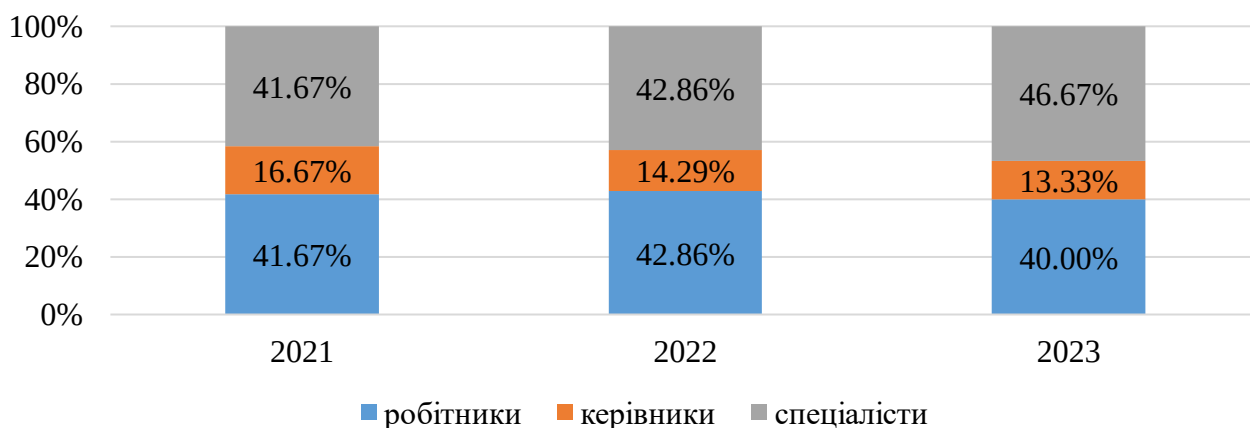

Рисунок 2.2 — Структура персоналу ТОВ «ВІО-ЛЕ» за характером виконуваних функцій в 2021-2023 роках, %

Джерело: створено автором на основі даних [16]

На підприємстві найбільшою є частка спеціалістів – 46,67% та частка робітників - 40%, а частка керівників склала 13,33%. Частка керівників знижувалась з 16,67% до 12,5%, так як зростає загальна кількість працівників. Розглянемо структуру персоналу за рівнем освіти на рис.2.3.

Рисунок 2.3 — Структура персоналу ТОВ «ВІО-ЛЕ» за рівнем освіти в 2021-2023 роках, %

Джерело: розраховано автором на основі даних [16]

З рис.2.3 бачимо, що на підприємстві переважають працівники з неповною вищою освітою – 40%, однак, їх частка знизилась за 3 роки. Повну вищу освіту мають 25% у 2023 році.

Розглянемо структуру персонаалу фітнес-центру ТОВ «ВІО-ЛЕ» за віком на рис.2.4.

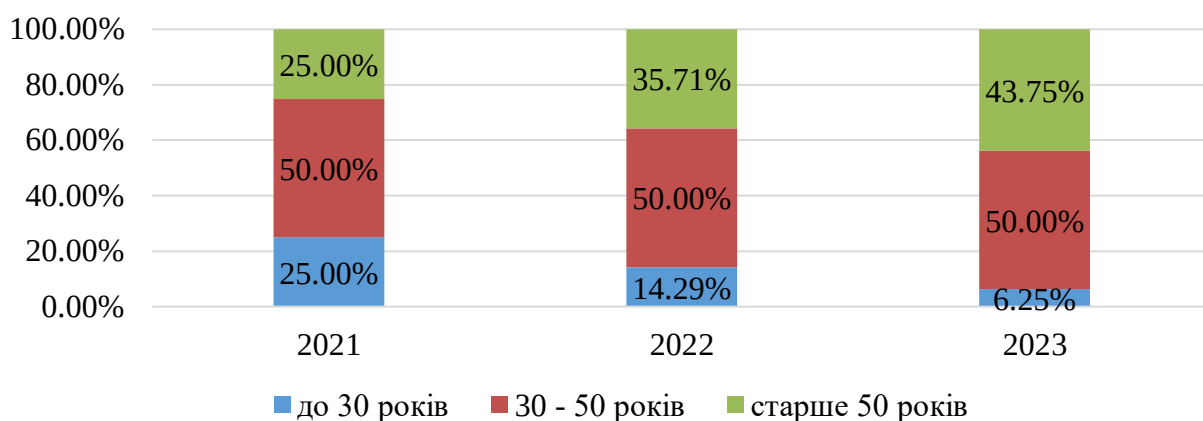

Рисунок 2.4 — Структура персонаалу ТОВ «ВІО-ЛЕ» за віком в 2021-2023 роках, %

Джерело: розраховано автором на основі даних [16]

З рис.2.4 бачимо, що зростає частка персонаалу старше 50 років з 25% до 43,75%, а частка персонаалу віком до 30 років знижується з 25% до 6,25%, так як в країні проходить мобілізація і в 2022 році було мобілізовано 2 працівників, а в 2023 році на роботу наймався персонал не призовного віку.

Проаналізуємо показник руху персонаалу ТОВ «ВІО-ЛЕ» в 2021-2023 роках в табл.2.3.

Таблиця 2.3 — Показники руху персонаалу ТОВ «ВІО-ЛЕ» в 2021-2023 роках

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення, 2022/2021	Відхилення, 2023/2022
Облікова чисельність персоналу	72	74	75	2	1
Чисельність прийнятого протягом року персоналу, у тому числі на стажування	3	6	4	3	-2
Звільнено персоналу протягом року	2	4	3	2	-1
Звільнено працівників із категорії неминуче звільнених	0	2	0	2	-2
Коефіцієнт плинності персоналу, %	16,67	14,29	20,00	-2,38	5,71
Коефіцієнт стабільності персоналу (стаж роботи в компанії понад 5 років)	58,33	42,86	40,00	-15,48	-2,86
Кількість порушень дисципліни за рік	5	7	5	2,00	-2,00
Коефіцієнт трудової дисципліни	0,42	0,50	0,33	0,08	-0,17

Джерело: розраховано автором на основі даних [16]

Облікова чисельність персоналу за 3 роки виросла на 3 працівника та склала 75 осіб. Коефіцієнт плинності персоналу за 3 роки виріс з 16,67% до 20%, що обумовлене погіршенням умов праці та мобілізацією чоловіків. Коефіцієнт стабільності персоналу знизився з 58,33% до 40%, тобто за роки з підприємства звільнялись працівники, які працювали до того тут більше 5 років поспіль. Коефіцієнт трудової дисципліни за 3 роки знизився навпаки, що свідчить про підвищення трудової дисципліни (що особливо важливо в умовах високої небезпечності праці).

Наступним кроком проведемо коефіцієнтний аналіз фінансового стану ТОВ «ВІО-ЛЕ». Проведений розрахунок наведено в таблиці 2.4

Таблиця 2.4 — Коефіцієнтний аналіз фінансового стану ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2023-2021 роки

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Δ абс. 22/21	Δ відн. 22/21	Δ абс. 23/22	Δ відн. 23/22
Коефіцієнт автономії	0.133	0.125	0.123	0.008	0.002	6.4%	1.6%
Коефіцієнт фінансування	6.50	07.02	7.14	-0.52	-0.12	-7.4%	-1.7%
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-2935	-149.0	-78.3	-2786.0	-70.7	1867.8%	90.2%
Коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом	0.154	0.143	0.140	0.011	0.003	7.7%	2.1%
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-6.50	-7.97	-8.03	1.47	0.06	-18.4%	-0.7%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.0002	0.0007	0.0014	-0.0005	-0.0007	-71.4%	-77.8%
Коефіцієнт загальної ліквідності	0.0004	0.0068	0.0307	-0.0064	-0.0229	-94.1%	-77.1%

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Коефіцієнт автономії знаходиться на низькому рівні, що свідчить про високу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт фінансування є дуже високим, вказуючи на ризиковість структури капіталу. Коефіцієнт

забезпеченості власними оборотними коштами від'ємний, що означає нестачу власних коштів для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом низький, що підтверджує високу залежність від позикових коштів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу від'ємний, вказуючи на відсутність маневреності і гнучкості у використанні власних коштів (таблиця 2.4.).

За останні два роки спостерігається значне зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності, а саме на 71,4% у порівнянні з 2022 роком та на 77,8% з 2021 року. Це вказує на ускладнення для компаній забезпечення своєчасного покриття поточних зобов'язань за рахунок готівкових коштів. Подібна тенденція спостерігається і у випадку коефіцієнта загальної ліквідності, який зменшився на 94,1% у порівнянні з 2022 роком та на 77,1% з 2021 року. Це свідчить про те, що компаніям ускладнюється здатність покривати свої поточні зобов'язання за рахунок усіх оборотних активів.

Таблиця 2.5 —Динаміка показників рентабельності ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2023-2021 роки

Показник (оптимальне значення)	2023 р.	2022 р.	2021 р.	Δ абс. 23-22	Δвідн. 23/22
Загальний рівень рентабельності (> 10%)	37,0%	41,3%	69,0%	-4,3%	89,59%
Рентабельність діяльності за витратами (> 20%)	130,8%	78,5%	221,5%	52,3%	166,67%
Рентабельність капіталу (> 15%)	45,3%	52,3%	52,7%	-7,0%	86,62%
Рентабельність активів (> 1%)	4,3%	4,1%	6,0%	0,2%	104,88%
Чиста процентна маржа (> 4,5%)	7,9%	6,0%	6,5%	1,9%	131,67%
Чистий спред	4,9%	4,4%	5,1%	0,5%	111,36%
Чиста непроцентна маржа (> 0)	3,6%	2,5%	3,0%	1,1%	144,00%
"Мертва точка" прибутковості	28,5%	40,7%	21,9%	-12,2%	70,02%
Окупність витрат доходами	3,52	1,90	3,21	1,62	185,26%
Мультиплікатор капіталу (12-15%)	10,55	12,75	8,75	-2,20	82,75%

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

ТОВ «ВІО-ЛЕ» демонструє дуже високі показники рентабельності протягом 2023-2021 років, значно перевищуючи оптимальні значення за більшістю коефіцієнтів. Загальний рівень рентабельності становив 37,0% у 2023 році, 41,3% у 2022 році та 69,0% у 2021 році при рекомендованому значенні > 10%.

Рентабельність капіталу була на рівні 45,3%, 52,3% та 52,7% відповідно, що більш ніж утричі вище за оптимальне значення 15%.

Чиста процентна маржа перебувала в діапазоні 6,0-7,9% і щороку зростала, значно перевищуючи рекомендований показник $> 4,5\%$. Чистий спред також був високим, становлячи 4,9%, 4,4% та 5,1% відповідно.

Чиста непроцентна маржа ("тягар") була позитивною протягом усіх трьох років, що є сприятливим фактором, однак її значення у 2023 році (3,6%) та 2022 році (2,5%) були відносно невисокими.

Показник "мертвої точки" прибутковості демонстрував динаміку до зниження з 40,7% у 2022 році до 28,5% у 2023 році, що свідчить про покращення ефективності банку і зменшення частки непроцентних витрат, необхідних для покриття доходів.

Окупність витрат доходами була досить високою - 3,52 у 2023 році, 1,90 у 2022 році та 3,21 у 2021 році, що значно перевищує оптимальне значення > 1 і вказує на ефективне управління витратами.

Мультиплікатор капіталу у 2023 році становив 10,55, що дещо нижче рекомендованого діапазону 12-15%, проте у 2022 році його значення 12,75 було в межах оптимального. Це означає, що ТОВ «ВІО-ЛЕ» не повністю використовував потенціал фінансового важеля для збільшення рентабельності капіталу.

Загалом, можна сказати, що ТОВ «ВІО-ЛЕ» демонстрував високі показники рентабельності та ефективності діяльності протягом 2023-2021 років, особливо у сфері процентних доходів та витрат. Водночас, існують певні резерви для підвищення непроцентної маржі та оптимізації використання капіталу ТОВ «ВІО-ЛЕ» (таблиця 2.5.).

Таблиця 2.6 — Динаміка показників ділової активності

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Δ абс. 22/21	Δ відн. 22/21	Δ абс. 23/22	Δ відн. 23/22
Коефіцієнт оборотності активів	0,87	1,20	0,54	0,33	38,0%	-0,66	-55,0%
Коефіцієнт оборотності запасів	4,25	6,15	1,79	1,90	44,7%	-4,36	-70,9%
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	299,80	272,29	140,55	-27,51	-9,2%	-	-48,4%
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,66	2,42	0,89	-0,24	-9,0%	131,74	-63,2%

Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,14	3,00	1,40	0,86	40,2%	-1,60	-53,3%
--	------	------	------	------	-------	-------	--------

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Отже, у 2022 році порівняно з 2021 роком спостерігалось зростання показників ділової активності, що свідчить про прискорення оборотності. А у 2023 році порівняно з 2022 роком відбулося значне уповільнення оборотності за всіма показниками (таблиця 2.6.).

Таблиця 2.7 – Динаміка економічних нормативів ТОВ «ВІО-ЛЕ» за галузями економіки за 2021-2023 рр

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	Нормативне значення	Відхилення 2023/2022	Відхилення 2022/2021
1	2	3	4	5	6	7
Регулятивний капітал, тис. грн	90,162,723	62,572,646	71,895,384	-	27,590,077 (44.1%)	-9,322,738 (-13.0%)
Норматив достатності регулятивного капіталу, %	16.2%	13.1%	14.3%	>= 10%	3.1 п.п.	-1.2 п.п.

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6	7
Норматив достатності основного капіталу, %	13.5%	10.3%	11.8%	>= 7%	3.2 п.п.	-1.5 п.п.
Норматив короткострокової ліквідності, %	93.4%	87.7%	89.5%	>= 60%	5.7 п.п.	-1.8 п.п.
Норматив максимального розміру ризику	22.1%	21.9%	19.3%	<= 25%	0.2 п.п.	2.6 п.п.
Норматив ризику на пов'язані особи, %	2.3%	1.9%	2.1%	<= 25%	0.4 п.п.	-0.2 п.п.
Норматив інвестування в цінні папери окремого емітента, %	11.8%	10.2%	8.5%	<= 15%	1.6 п.п.	1.7 п.п.
Норматив загальної суми інвестування, %	42.6%	39.7%	32.4%	<= 60%	2.9 п.п.	7.3 п.п.
Норматив довгої валютної позиції, %	3.8%	2.1%	1.7%	<= 15%	1.7 п.п.	0.4 п.п.
Норматив короткої валютної позиції, %	4.2%	3.5%	2.9%	<= 15%	0.7 п.п.	0.6 п.п.
Норматив LCR, всі валюти, %	142.5%	138.7%	133.4%	>= 100%	3.8 п.п.	5.3 п.п.
Норматив LCR, іновалюта, %	202.7%	187.3%	169.4%	>= 100%	15.4 п.п.	17.9 п.п.
Норматив NSFR, %	107.9%	105.5%	99.8%	>= 90%	2.4 п.п.	5.7 п.п.

Джерело: сформовано автором

Регулятивний капітал у 2023 році значно зріс на 27.6 млрд грн або 44.1% порівняно з 2022 роком, що є позитивною тенденцією. Нормативи достатності регулятивного та основного капіталу перевищували встановлені мінімальні значення протягом аналізованого періоду. У 2023 році вони зросли на 3.1 та 3.2 п.п.

відповідно. Норматив короткострокової ліквідності був вищим за нормативне значення 60% і демонстрував зростання у 2023 році. Нормативи ризику на одного контрагента та кредитного ризику на пов'язані особи не перевищували граничних показників 25%. Норматив великих ризиків знаходився в межах до 800%, хоча й демонстрував певне зростання. Нормативи інвестування в цінні папери окремого емітента та загальної суми інвестування не виходили за встановлені ліміти (15% та 60% відповідно), проте мали тенденцію до зростання. Нормативи відкритої валютної позиції (довгої та короткої) були значно нижчими за гранично допустимі 15%. Нормативи ліквідності LCR в усіх валютах та в інвалюті перевищували 100%, причому LCR в інвалюті демонстрував стрімке зростання. Норматив чистого стабільного фінансування NSFR був вищим за мінімальне значення 90% і мав тенденцію до підвищення.

Загалом, економічні нормативи перебували в належних межах, визначених регулятором, що свідчить про достатній рівень капіталізації, ліквідності, управління валютними та кредитними ризиками банку. Водночас, спостерігалось деяке наближення окремих нормативів до гранично допустимих значень, що може потребувати додаткового контролю з боку банку.

Результати проведеного фінансового аналізу свідчать про вкрай складне фінансове становище ТОВ "БІО-ЛЕ" протягом 2021-2023 років. Компанія демонструє стійку тенденцію до погіршення основних фінансових показників, що ставить під загрозу її подальше функціонування на ринку. Незважаючи на певні позитивні зрушення, зокрема зростання чистого прибутку, ключові показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності вказують на високий ризик банкрутства. Ці результати свідчать про необхідність термінового впровадження ефективних заходів з поліпшення фінансового стану компанії та забезпечення її життєздатності в довгостроковій перспективі.

Проведений аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "БІО-ЛЕ" за 2021-2023 роки дозволяє сформулювати комплексну оцінку поточного фінансового становища компанії та виявити ключові проблемні аспекти її діяльності.

Аналіз динаміки основних економіко-фінансових показників, зокрема

обсягів активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та прибутку, свідчить про певні позитивні зрушення, такі як зростання чистого доходу та чистого прибутку у 2022-2023 роках. Однак, погіршення ключових показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості вказує на збереження серйозних системних проблем у фінансовому менеджменті компанії. Коефіцієнти автономії, фінансування, забезпеченості власними оборотними коштами демонструють надмірну залежність ТОВ "БІО-ЛЕ" від зовнішніх джерел фінансування та нестачу власних ресурсів для покриття зобов'язань.

Аналіз показників ділової активності також підтверджує складну ситуацію, оскільки спостерігається значне уповільнення оборотності активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей у 2022 році порівняно з 2021 роком. Це свідчить про погіршення ефективності використання ресурсів компанії.

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "БІО-ЛЕ" за 2021-2023 роки демонструє низку ключових особливостей розвитку фінансового стану компанії. Насамперед, необхідно відзначити значне скорочення оборотних активів у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами, що може бути наслідком змін у стратегії управління запасами або збільшення витрат на операційну діяльність. Водночас, зменшення необоротних активів було менш вираженим, що може свідчити про перегляд інвестиційних стратегій або оптимізацію активів компанії.

Позитивним моментом є стабільність власного капіталу протягом аналізованого періоду, що вказує на фінансову стійкість компанії. Проте, зменшення короткострокових зобов'язань у 2022 та 2023 роках може бути ознакою більш ефективного управління поточними зобов'язаннями та забезпечення платоспроможності. Найбільш вражаючим є суттєве зростання чистого доходу та чистого прибутку у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами, що може бути результатом реалізації стратегій підвищення ефективності виробництва, збільшення обсягів продажів або зменшення витрат.

Проте, аналіз фінансових коефіцієнтів виявляє низку проблемних аспектів. Коефіцієнт автономії знаходиться на низькому рівні, що вказує на високу залежність від зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт фінансування є дуже

високим, що свідчить про ризиковану структуру капіталу. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами є від'ємним, що означає нестачу власних коштів для фінансування оборотних активів. Коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом також низький, підтверджуючи високу залежність від позикових коштів.

Окрім того, спостерігається значне зниження коефіцієнтів абсолютної та загальної ліквідності у 2022 та 2023 роках порівняно з попередніми періодами. Це вказує на ускладнення для компанії у своєчасному покритті поточних зобов'язань за рахунок наявних грошових коштів та оборотних активів.

З іншого боку, показники рентабельності активів, власного капіталу та продажів демонструють позитивну динаміку, суттєво зростаючи у 2023 році порівняно з попередніми періодами. Це свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів та прибутковості продажів.

Однак, аналіз показників ділової активності засвідчує уповільнення оборотності активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей у 2023 році порівняно з 2022 роком, що вказує на погіршення ефективності використання ресурсів компанії (таблиця 2.7.).

Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "БІО-ЛЕ" виявляє вкрай складну ситуацію, що характеризується поєднанням певних позитивних тенденцій, таких як зростання прибутку та рентабельності, із серйозними проблемами у сфері ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності. Ключовими проблемними аспектами є надмірна залежність від зовнішніх джерел фінансування, нестача власних оборотних коштів, зниження ліквідності та ефективності використання ресурсів. Ці результати свідчать про необхідність термінового впровадження заходів з поліпшення фінансового стану компанії та забезпечення її життєздатності в довгостроковій перспективі.

2.2. Діагностика зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «БІО-ЛЕ»

Враховуючи поточну ситуацію військової агресії Росії проти України, на діяльність ТОВ "ВІО-ЛЕ" значно впливають такі фактори зовнішнього середовища. Економічні фактори, зокрема стан економіки України, який перебуває у важкому становищі через військові дії, високий рівень інфляції, що робить оренду нерухомості менш доступною, та нестабільність процентних ставок, що ускладнює отримання кредитів. Конкурентні фактори також відіграють важливу роль, оскільки пропозиція нерухомості може бути обмеженою через руйнування об'єктів, а конкуренція за орендарів може зрости через скорочення платоспроможного попиту.

Правові та регуляторні фактори, такі як зміни в законодавстві про оренду нерухомості, податковій політиці та будівельних нормах, можуть бути нестабільними та непередбачуваними в умовах війни. Соціально-культурні фактори, зокрема демографічні зміни через внутрішню та зовнішню міграцію, зміни в способі життя та цінностях людей, також можуть мати вплив на попит на нерухомість. Технологічні фактори, такі як розвиток нових технологій управління нерухомістю та зміна онлайн-поведінки, можуть стати більш важливими в умовах обмежень, пов'язаних з війною.

Екологічні фактори, зокрема пошкодження навколишнього середовища та інфраструктури через військові дії, можуть вплинути на стан нерухомості та доступність ресурсів, необхідних для її експлуатації. Загалом, військова агресія Росії проти України створює надзвичайно складне та мінливе зовнішнє середовище для ТОВ "ВІО-ЛЕ", що вимагає ретельного моніторингу та адаптації стратегій для забезпечення стійкості та виживання компанії в цих екстремальних умовах.

Матеріально-технічні ресурси компанії можуть зазнати серйозних збитків через пошкодження або руйнування нерухомості внаслідок бойових дій. Розташування об'єктів у зонах активних бойових дій робить їх непридатними для експлуатації та оренди. Площа та планування приміщень також можуть стати менш актуальними через зміни потреб орендарів в умовах війни.

Людські ресурси ТОВ "БІО-ЛЕ" можуть скоротитися через мобілізацію або міграцію працівників. Забезпечення належної кваліфікації та мотивації персоналу може стати складним завданням. Командна робота також може постраждати через розпорошення співробітників у різних локаціях.

Фінансові ресурси компанії можуть різко скоротитися через зменшення надходжень від оренди, пошкодження активів та необхідність здійснювати додаткові витрати на відновлення. Доступ до капіталу може бути обмеженим через економічну нестабільність та ризики ведення бізнесу під час війни.

Маркетингові та комунікаційні ресурси можуть зазнати труднощів через зміни в поведінці споживачів та канали комунікації. Підтримка сильного бренду та ефективної маркетингової стратегії може бути викликом, коли пріоритети споживачів зміщуються. Комунікація з орендарями також може ускладнитися через переміщення людей та пошкодження інфраструктури.

Інформаційні системи можуть постраждати від кібератак, пошкодження обладнання та збоїв в енергопостачанні та інтернет-з'єднанні. Забезпечення безпеки даних та доступу до актуальної інформації може бути складним завданням в умовах війни.

Загалом, військова агресія створює безпрецедентні виклики для внутрішнього середовища ТОВ "БІО-ЛЕ" та вимагає від компанії проявити гнучкість, мобільність та креативність у пристосуванні своїх ресурсів до нових реалій, щоб забезпечити виживання та стійкість бізнесу.

Таблиця 2.8 — SWOT аналіз ТОВ «БІО-ЛЕ»

Сильні сторони	Слабкі сторони	Можливості	Загрози
Якісна нерухомість в зручному місці	Недостатня диверсифікація портфеля нерухомості	Зростання попиту на оренду нерухомості	Зростання конкуренції
Досвідчений персонал	Недостатній маркетинг	Розширення на нові ринки	Зміна економічних умов
Сильний бренд	Недостатнє використання сучасних технологій	Інвестиції в нові технології	Зміна законодавства
Фінансова стійкість	Недостатня увага до потреб орендарів	Покращення комунікацій з орендарями	Зміна екологічних норм Непередбачені витрати

		Збільшення диверсифікації портфеля нерухомості	
--	--	--	--

Джерело: сформовано автором

Аналізуючи SWOT-аналіз ТОВ "БІО-ЛЕ" таблиця 2.8., можна виявити як сильні сторони, так і слабкі сторони, а також потенційні можливості та загрози для компанії. Сильними сторонами є якісна нерухомість у зручному місці, що робить її привабливою для орендарів, досвідчений персонал, який забезпечує ефективне управління нерухомістю, сильний бренд, який допомагає компанії виділитися на ринку, та фінансова стійкість, що дозволяє реінвестувати кошти в розвиток бізнесу. Водночас компанія має певні слабкі сторони, такі як недостатня диверсифікація портфеля нерухомості, що робить її вразливою до ринкових коливань, недостатній маркетинг, що може обмежувати залучення нових орендарів, недостатнє використання сучасних технологій, що може знизити ефективність управління, та недостатня увага до потреб орендарів, що може знизити їхню задоволеність.

Компанія також має можливості для розвитку, зокрема зростання попиту на оренду нерухомості, можливість розширення на нові ринки, інвестиції в нові технології для покращення ефективності управління та можливість покращити комунікації з орендарями для підвищення їхньої задоволеності. Однак існують і потенційні загрози, такі як зростання конкуренції на ринку, зміна економічних умов, які можуть вплинути на попит на оренду, зміна законодавства, що може змусити компанію адаптуватися до нових норм та правил, та зміна екологічних норм, які можуть вимагати додаткових інвестицій у нерухомість для її модернізації.

ТОВ "БІО-ЛЕ" має сильні сторони, які можуть допомогти їй скористатися наявними можливостями, але також необхідно вжити заходів для подолання слабких сторін та мінімізації потенційних загроз для забезпечення стійкого розвитку та конкурентоспроможності на ринку.

Таблиця 2.9. – PEST-аналіз ТОВ «БІО-ЛЕ»

Фактор	Опис	Можливий вплив
	Стабільність політичної системи	Низький ризик політичних потрясінь

Політичні фактори:	Політика уряду щодо ринку нерухомості	Зміна податкового законодавства, запровадження нових регулятивних норм
Економічні фактори:	Зростання ВВП	Збільшення попиту на оренду нерухомості
	Рівень інфляції	Зростання витрат на обслуговування нерухомості
	Процентні ставки	Зміна доступності кредитів для потенційних орендарів
	Рівень безробіття	Зменшення попиту на оренду нерухомості
Соціальні фактори:	Зміна демографічних тенденцій	Зміна попиту на певні типи нерухомості
	Зміна способу життя	Зміна потреб орендарів
	Соціальні та культурні цінності	Вплив на те, які типи нерухомості люди вважають бажаними
Технологічні фактори:	Розвиток нових технологій	Зміна способів управління нерухомістю та залучення орендарів
	Зміна онлайн-поведінки	Зміна того, як люди шукають та орендують нерухомість
	Енергоефективність	Зростання попиту на нерухомість, яка відповідає високим стандартам енергоефективності

Джерело: сформовано автором

Ринок оренди нерухомості знаходиться під впливом різноманітних факторів, які формують попит та пропозицію на цьому ринку. Політичні фактори, такі як стабільність політичної системи, політика уряду щодо ринку нерухомості, податкове законодавство та регулятивні норми, відіграють важливу роль у визначенні інвестиційного клімату та привабливості для інвесторів. Економічні чинники, зокрема зростання ВВП, рівень інфляції, процентні ставки, доступність кредитів та рівень безробіття, впливають на платоспроможність орендарів та попит на оренду нерухомості. Соціальні фактори, такі як демографічні тенденції, спосіб життя, потреби орендарів та культурні цінності, формують уподобання споживачів щодо типів нерухомості. Технологічні фактори, наприклад, розвиток нових технологій, онлайн-поведінка та енергоефективність, змінюють підходи до управління нерухомістю, залучення орендарів та формують попит на екологічно стійку нерухомість. Усі ці фактори взаємопов'язані та разом визначають перспективи розвитку ринку оренди нерухомості в певному регіоні чи країні.

ТОВ "ВІО-ЛЕ" на ринку оренди нерухомості співпрацює з низкою посередників, які допомагають компанії залучати клієнтів та заповнювати вільні приміщення. Серед ключових посередників варто виділити агенції з нерухомості, такі як "Благовіст", "Ріелтор" та "Домік", що мають великі бази даних потенційних орендарів та досвід роботи на ринку. Окрім того, компанія активно використовує онлайн-платформи, такі як OLX, Домофон та Address.ua, які є популярними серед користувачів, що шукають нерухомість для оренди. Також ТОВ "ВІО-ЛЕ" часто звертається до послуг ріелторів, як-от "Арка Ріелті", "Бюро нерухомості" та "НерухомістьПлюс", які надають комплексні послуги з оцінки нерухомості, укладання договорів оренди та управління нерухомістю.

Клієнтська база ТОВ "ВІО-ЛЕ" досить різноманітна. Серед приватних осіб, які орендують нерухомість для проживання або ведення бізнесу, можна виділити сім'ї з середнім та вищим рівнем доходу, молодих професіоналів, студентів та підприємців. Юридичні особи, що орендують приміщення в ТОВ "ВІО-ЛЕ", включають такі компанії, як "Софтлайн", "Інвестбуд" та "Юрконсалтинг", які використовують нерухомість для офісів, складів або магазинів. Також серед клієнтів є державні органи, наприклад, районне управління соціального захисту населення та податкова інспекція, які орендують приміщення для своїх потреб.

На ринку оренди нерухомості ТОВ "ВІО-ЛЕ" стикається з жорсткою конкуренцією. Прямими конкурентами є інші власники нерухомості, такі як "Будівельна компанія "Ківі", "Житлобуд" та "Нерухомість-Інвест", які пропонують схожі об'єкти нерухомості в тому ж районі. Непряму конкуренцію становлять девелопери, які будують нову нерухомість, наприклад, "МістоБуд", "НовобудІнвест" та "Еко-Житло". Вони можуть залучити частину потенційних орендарів, які шукають нову нерухомість. Крім того, альтернативні варіанти розміщення, такі як готелі ("Радісон", "Іберія"), хостели ("Хостел Хаб", "Дрім Хостел") та коворкінг-простори ("Креативний простір", "Коворкінг Хаб"), можуть становити конкуренцію для певних сегментів клієнтів ТОВ "ВІО-ЛЕ".

Для успішної конкуренції на ринку ТОВ "ВІО-ЛЕ" необхідно ретельно аналізувати сильні та слабкі сторони конкурентів, їх цінову політику та

маркетингові стратегії, а також відстежувати тенденції на ринку нерухомості, щоб своєчасно адаптувати свою стратегію до змін. Лише шляхом ретельного аналізу ринку та вдосконалення своєї пропозиції ТОВ "ВІО-ЛЕ" зможе зберегти та зміцнити свої позиції на конкурентному ринку оренди нерухомості.

Діагностика зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ» є важливим елементом для оцінки ймовірності настання банкрутства підприємства. Зовнішнє середовище включає аналіз макроекономічних факторів, галузевих тенденцій, конкурентного ландшафту та правового регулювання, які можуть вплинути на фінансову стійкість та рентабельність компанії. Наприклад, несприятливі економічні умови, волатильність валютних курсів або зміни в податковому законодавстві можуть негативно позначитися на грошових потоках та прибутковості ТОВ «ВІО-ЛЕ».

Внутрішнє середовище охоплює аналіз фінансових показників, ефективності операційної діяльності, управлінської структури, кваліфікації персоналу та інноваційного потенціалу підприємства. Детальний аналіз коефіцієнтів ліквідності, рентабельності, фінансової стійкості та ділової активності дозволить виявити слабкі сторони та потенційні ризики для фінансової стабільності ТОВ «ВІО-ЛЕ». Низький рівень ліквідності, високий рівень заборгованості, неефективне використання активів або низька рентабельність можуть бути індикаторами можливого банкрутства.

Ймовірність настання банкрутства безпосередньо пов'язана з результатами діагностики зовнішнього та внутрішнього середовища. Якщо зовнішні фактори створюють несприятливі умови для ведення бізнесу, а внутрішні показники демонструють фінансову нестабільність, ризик банкрутства зростає. Водночас, сприятливе зовнішнє середовище та ефективне управління внутрішніми процесами можуть зменшити ймовірність банкрутства та сприяти стійкому розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ».

Для комплексної оцінки ймовірності банкрутства можуть використовуватися різні моделі та методики, такі як модель Альтмана, модель Таффлера або модель Спрінгейта. Ці моделі враховують низку фінансових

коефіцієнтів та присвоюють їм певні вагові коефіцієнти для визначення інтегрального показника ймовірності банкрутства. Чим нижче значення цього показника, тим вища ймовірність банкрутства підприємства.

Отже, діагностика зовнішнього та внутрішнього середовища стратегічного розвитку фінансових процесів на ТОВ «ВІО-ЛЕ» є невід'ємною частиною оцінки ймовірності настання банкрутства. Ретельний аналіз зовнішніх факторів та внутрішніх фінансових показників дозволить своєчасно виявити потенційні ризики та вжити необхідних заходів для запобігання банкрутству та забезпечення стійкого розвитку підприємства.

Аналіз ймовірності настання банкрутства є критично важливим для підприємства з точки зору забезпечення його стійкості та фінансової безпеки. Аналіз допомагає виявити потенційні фінансові проблеми та ризики, оцінити фінансову стійкість, вчасно приймати заходи для їх уникнення або пом'якшення наслідків. Він включає в себе оцінку фінансових показників, ліквідності, платоспроможності, рентабельності та інших аспектів діяльності підприємства, що дозволяє прогнозувати можливі ризики та приймати стратегічні рішення для забезпечення його стабільності.

Таблиця 2.10. – Аналіз ймовірності настання банкрутства за моделлю Е. Альтмана за 2023-2021 роки

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	Абс. зміна 2023-2022	Абс. зміна 2022-2021
X1 = Оборотної капітал / Сукупні активи	0,001	0,01	0,01	-0,01	0,00
X2 = Нерозподілений прибуток / Сукупні активи	0,0003	0,0021	0,00050	0,001	0,00
X3 = Прибуток до оподаткування / Сукупні активи	0,005	0,004	0,002	0,00	0,00
X4 = Власний капітал / Зобов'язання	0,15	0,14	0,14	0,01	0,00
X5 = Чистий дохід від реалізації / Сукупні активи	0,18	0,08	0,04	0,10	0,04

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Ключ до інтерпретації: $Z > 2,9$ - "зона" фінансової стійкості $1,81 < Z < 2,9$ – «зона» невизначеності $Z < 1,81$ - "зона" банкрутства.

Після підстановки значень показників у формулу п'ятифакторної моделі Альтмана, отримуємо:

$$2023: Z = 0,7170,00 + 0,8470,00 + 3,1070,00 + 0,420,15 + 0,9980,18 = 0,12$$

$$2022: Z = 0,7170,01 + 0,8470,00 + 3,1070,00 + 0,420,14 + 0,9980,08 = 0,09$$

$$2021: Z = 0,7170,01 + 0,8470,00 + 3,1070,00 + 0,420,14 + 0,998*0,04 = 0,07$$

Отже, за результатами моделі Альтмана у 2023, 2022 та 2021 роках компанія потрапляє в "зону банкрутства" ($Z < 1,81$), що може вказувати на потенційні фінансові труднощі в майбутньому (таблиця 2.10.).

Таблиця 2.11. – Аналіз ймовірності настання банкрутства за моделлю Г. Спрінгейта за 2023-2021 роки

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	$\Delta 2023-2022$ (абс.)	$\Delta 2022-2021$ (абс.)	$\Delta 2023-2022$ (%)	$\Delta 2022-2021$ (%)
X1	0.000328	0.005955	0.012683	-0.005627	-0.006728	-94.10%	-53.08%
X2	0.000843	0.000270	0.000133	0.000573	0.000137	212.22%	102.93%
X3	0.000973	0.000311	0.000159	0.000662	0.000152	212.83%	95.60%
X4	0.180121	0.077889	0.043180	0.102232	0.034709	131.24%	80.40%
Z	0.076477	0.043747	0.034213	0.032730	0.009534	74.79%	27.88%

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Ключ до інтерпретації моделі Спрінгейта: $Z < 0,862$ - Висока ймовірність банкрутства $0,862 < Z < 1,037$ - Зона невизначеності

Отже, за результатами моделі у 2023, 2022 та 2021 роках компанія потрапляє в зону високої ймовірності банкрутства ($Z < 0,862$), що вказує на потенційні фінансові проблеми (таблиця 2.11.).

Таблиця 2.12. – Аналіз ймовірності настання банкрутства за моделлю У. Бівера за 2023-2021 роки

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	$\Delta 2023-2022$ (абс.)	$\Delta 2022-2021$ (абс.)	$\Delta 2023-2022$ (%)	$\Delta 2022-2021$ (%)
X1= Чистийприбуток / Виручка	0.000843	0.000270	0.000133	0.000573	0.000137	212.22%	102.93%
X2 = Сукупніактиви / Короткостроковізобов'язання	1.15360	1.16400	1.16000	-0.01040	-0.00400	-0.89%	-0.34%
X3 = Власнікошти / Сукупніактиви	0.10039	0.09934	0.12300	0.00105	-0.02366	10.58%	-19.23%

X4 = Чистийприбуток / Чистий продаж	0.00084 3	0.00027 0	0.00013 3	0.00057 3	0.00013 7	212.22 %	102.93 %
X5 = Поточнізобов'язання / Сукупніактиви	0.89961	0.83600	0.83999	0.06361	- 0.00399	7.55%	-0.47%
Z (індексБівера):	0.24478	0.29374	0.35601	- 0.04896	- 0.06227	- 16.67%	- 17.48%

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

За наданими даними відзначається зростання чистого прибутку (показник X1) та зниження відношення сукупних активів до короткострокових зобов'язань (показник X2), що зберігається на високому рівні. Показники X3 та X4 також вказують на певне поліпшення, але залишаються на низькому рівні. Показник X5 свідчить про значне зростання поточних зобов'язань відносно сукупних активів у 2023 році порівняно з 2022.

Щодо індексу Бівера (показник Z), він залишається нижче 0,75 у всі роки, вказуючи на високий ризик банкрутства, з особливим зниженням у 2023 році порівняно з 2022. Узагальнюючи, ці дані свідчать про тенденцію до погіршення фінансового стану компанії з високим ризиком банкрутства (таблиця 2.12.).

Таблиця 2.13. – Аналіз ймовірності настання банкрутства за моделлю О.Терещенка за 2023-2021 роки

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	Δ 2023- 2022 (абс.)	Δ 2022- 2021 (абс.)	Δ 2023- 2022 (%)	Δ 2022- 2021 (%)
X1= Чистийприбуток / Виручка	0.00084 3	0.00027 0	0.00013 3	0.00057 3	0.00013 7	212.22 %	102.93 %
X2 = Сукупніактиви / Короткостроковізобов'яза ння	1.15360	1.16400	1.16000	- 0.01040	- 0.00400	-0.89%	-0.34%
X2= Власнікошти / Сукупніактиви	0.10039	0.09934	0.12300	0.00105	- 0.02366	10.58%	- 19.23%
X3= Оборотиактиви / Сукупніактиви	0.03282	0.05955	0.12683	- 0.02673	- 0.06728	- 44.92%	- 53.08%
Z (індексТерещенка):	0.28763	0.32289	0.37319	- 0.03526	- 0.05030	- 10.93%	- 13.48%

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

Інтерпретація:

$Z < 0.8$ - Висока ймовірність банкрутства

$0.8 < Z < 1.2$ - Зона невизначеності

$Z > 1.2$ - Низька ймовірність банкрутства

За аналізом коефіцієнтів X_1 , X_2 , X_3 і X_4 відзначається збільшення чистого прибутку, але зниження показників X_2 та X_4 , що свідчить про можливі проблеми з ліквідністю та управлінням активами компанії. Показник Z індексу Терещенка нижче 0,8 у всі роки, вказуючи на високий ризик банкрутства, особливо з відміченим погіршенням у 2023 році. Узагальнюючи, компанія знаходиться у скрутному фінансовому становищі з високим ризиком банкрутства (таблиця 2.13.).

Таблиця 2.14 – Аналіз ймовірності настання банкрутства за моделлю Міністерства фінансів України за 2023-2021 роки

Показник	2023 р.	2022 р.	2021 р.	$\Delta 2023-2022$ (абс.)	$\Delta 2022-2021$ (абс.)	$\Delta 2023-2022$ (%)	$\Delta 2022-2021$ (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
A = Чистий прибуток / Виручка	0.0008	0.0003	0.000133	0.0006	0.000137	212.22	102.93
B = Сукупні активи / Короткострокові зобов'язання	1.1536	1.1640	1.16000	-0.0104	-0.00400	-0.89	-0.34

Продовження таблиці 2.14

1	2	3	4	5	6	7	8
C = Власні кошти / Сукупні активи	0.1004	0.0993	0.12300	0.0011	-0.02366	10.58	-19.23
D = Оборотні активи / Сукупні активи	0.0328	0.0596	0.12683	-0.0267	-0.06728	-44.92	-53.08
E = Чистий прибуток / Поточні зобов'язання	0.002	0.0006	0.000301	0.001358	0.000314	221.32	104.32
F (індекс Мінфіну України):	0.4228	0.4764	0.54322	-0.0537	-0.06678	-11.27	-12.46

Джерело: розроблено автором на основі джерела [37]

За аналізом коефіцієнтів A до E відзначається зростання чистого прибутку та зниження показників B, D, що може вказувати на можливі проблеми з управлінням активами та ліквідністю компанії. Показник E показує значне зростання чистого прибутку відносно поточних зобов'язань у 2023 році (таблиця 2.14.).

Щодо показника F індексу Мінфіну України, він залишається нижче 0,8 у всі роки, що свідчить про високий ризик банкрутства, з особливим погіршенням у 2023 році. Узагальнюючи, компанія знаходиться у скрутному фінансовому становищі з високим ризиком банкрутства, який зріс у 2023 році.

2.3. Аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ «БІО-ЛЕ»

Для забезпечення стратегічного розвитку будь-якого підприємства надзвичайно важливим є ефективне управління фінансовими ресурсами. Фінансові ресурси є основою для реалізації інвестиційних проектів, впровадження інновацій, розширення виробничих потужностей та забезпечення конкурентоспроможності на ринку. Тому аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на підприємстві є ключовим для розуміння його поточного стану та визначення напрямків вдосконалення процесів управління фінансами.

У випадку ТОВ "БІО-ЛЕ" аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів набуває особливого значення, оскільки це підприємство функціонує у динамічному та конкурентному середовищі. Ефективне управління фінансовими потоками, залучення інвестицій, оптимізація витрат та забезпечення фінансової стійкості є необхідними умовами для досягнення стратегічних цілей компанії.

Всебічний аналіз систем стратегічного розвитку фінансових ресурсів на ТОВ "БІО-ЛЕ" дозволить визначити сильні та слабкі сторони поточних процесів управління фінансами, виявити можливості для підвищення їх ефективності та розробити рекомендації щодо вдосконалення цих систем відповідно до стратегічних цілей підприємства.

Основні заходи, котрі впроваджує у свою внутрішню політику ТОВ «БІО-ЛЕ»:

Стратегічні цілі управління фінансовими ресурсами ТОВ "БІО-ЛЕ" тісно узгоджені з загальними цілями функціонування та розвитку підприємства. Вони доповнюють та підсилюють прагнення компанії до зростання, підвищення ефективності та конкурентоспроможності на ринку. Крім того, фінансові цілі не суперечать іншим функціональним цілям, а навпаки, сприяють їх досягненню через ефективне управління грошовими потоками, оптимізацію витрат та забезпечення стійкої ліквідності.

Стратегічні фінансові цілі ТОВ "БІО-ЛЕ" відображають специфіку галузі, в якій працює підприємство, її конкурентне середовище та внутрішні можливості компанії. Ці цілі сформульовані з використанням принципу SMART (конкретні, вимірні, досяжні, релевантні та обмежені в часі). Вони чітко визначають напрямки розвитку, які дозволяють компанії вигідно вирізнятися серед конкурентів і максимально використовувати свої переваги та ресурси.

Фінансові стратегії ТОВ "БІО-ЛЕ" розроблені таким чином, щоб вони гармонійно вписувалися в загальний стратегічний набір альтернатив поведінки підприємства на ринку. Ці стратегії повинні чітко окреслюють шляхи досягнення стратегічних фінансових цілей, а також сприяють реалізації інших функціональних стратегій компанії (маркетингової, операційної, кадрової тощо).

ТОВ "БІО-ЛЕ" уникає шаблонних та загальноприйнятих рішень при розробці фінансових стратегій. Натомість використовує креативний та нестандартний підхід, враховуючи сучасні тенденції у сфері фінансового менеджменту, цифрові технології та інноваційні інструменти управління грошовими потоками. Такий підхід дозволяє компанії вигідно вирізнятися серед конкурентів та отримувати додаткові конкурентні переваги.

Для ефективної реалізації стратегічних фінансових цілей ТОВ "БІО-ЛЕ" розробляє їх на чіткі, зрозумілі та керовані завдання. Ця декомпозиція дозволяє структурувати процес досягнення цілей, забезпечити його контрольованість та полегшити моніторинг проміжних результатів.

Вибір конкретних методів та інструментів для реалізації поставлених завдань має ґрунтуватися на ретельному аналізі наявних ресурсів ТОВ "БІО-ЛЕ"

(фінансових, людських, технологічних тощо), доступних сучасних технологій та очікуваних результатів від їх впровадження.

Проактивна модель стратегічного управління є більш прогресивним та перспективним підходом для ТОВ "ВІО-ЛЕ". На відміну від реактивної моделі, компанія не лише реагує на зміни зовнішнього середовища, а й сама активно формує власну стратегію розвитку та цілеспрямовано впливає на внутрішні та зовнішні чинники свого функціонування.

Застосовуючи проактивну модель, ТОВ "ВІО-ЛЕ" розробляє чітку стратегію розвитку, в якій визначаються стратегічні цілі компанії та шляхи їх досягнення. Наявність такої стратегії дозволяє компанії мати довгострокове бачення свого майбутнього становища на ринку, сфокусувати зусилля та ресурси на досягненні поставлених цілей, а також вчасно реагувати на зміни та коригувати свої дії.

Проактивний підхід надає ТОВ "ВІО-ЛЕ" можливість не лише адаптуватися до змін зовнішнього середовища, але й активно впливати на нього. Компанія може ініціювати власні зміни, впроваджувати інновації, формувати тренди на ринку та диктувати свої умови конкурентам. Це дозволяє ТОВ "ВІО-ЛЕ" посісти лідируючі позиції у своїй галузі, випереджати дії конкурентів та максимально ефективно використовувати наявні ресурси та можливості.

Розробка чіткої стратегії та дотримання проактивної моделі управління вимагає від ТОВ "ВІО-ЛЕ" ретельного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, виявлення ключових факторів успіху, сильних та слабких сторін компанії, а також можливостей та загроз. На основі цього аналізу формулюються стратегічні цілі, визначаються пріоритети та розподіляються ресурси для їх досягнення. Компанія має розробити ефективні механізми реалізації стратегії, забезпечити відповідну організаційну структуру та залучити кваліфікований персонал.

Отже, проактивна модель стратегічного управління дозволяє ТОВ "ВІО-ЛЕ" максимально реалізувати свій потенціал, випередити конкурентів та забезпечити стійкі конкурентні переваги на ринку за рахунок активного формування

внутрішнього та зовнішнього середовища відповідно до чітко визначеної стратегії розвитку.

Цільовою, ресурсною та організаційною основою зазначеного переходу є сформований стратегічний набір ТОВ "БІО-ЛЕ". Він дозволить компанії чітко визначити свої цілі, розподілити ресурси та організувати діяльність відповідним чином для їх досягнення.

З загальнотеоретичних позицій, специфіку життєдіяльності ТОВ "БІО-ЛЕ" можна врахувати, використовуючи такі дефініції, як функціонування, зростання та розвиток. У системі класифікації стратегій ці поняття є вихідними і служать базою для формулювання загальних (або загальноекономічних) стратегій компанії. Наприклад, стратегія функціонування забезпечує стабільну роботу ТОВ "БІО-ЛЕ" в поточних умовах, стратегія зростання спрямована на збільшення масштабів діяльності та підвищення ефективності, а стратегія розвитку передбачає якісні зміни в усіх сферах діяльності компанії для забезпечення її довгострокової конкурентоспроможності.

Загальні стратегії стратегічного набору ТОВ "БІО-ЛЕ", такі як стратегія функціонування, зростання чи розвитку, є підґрунтям для формування конкурентних стратегій. Конкурентні стратегії визначають, на які економічні переваги буде спиратися менеджмент компанії в процесі реалізації обраної загальної стратегії. Наприклад, це можуть бути стратегії диференціації, лідерства у витратах, фокусування тощо. Обрані конкурентні стратегії, в свою чергу, формують базис для розробки функціональних стратегій ТОВ "БІО-ЛЕ".

Функціональні стратегії можна розглядати як забезпечуючі, що відповідають окремим функціям менеджменту компанії. Серед них можна виділити маркетингову стратегію (управління товарною, ціновою, збутовою та комунікаційною політикою), стратегію постачання, підготовки виробництва, виробничу стратегію, стратегію збуту та фінансову стратегію. Ці функціональні стратегії деталізують загальні та конкурентні стратегії, визначаючи конкретні завдання, заходи та інструменти для їх реалізації у відповідних сферах діяльності ТОВ "БІО-ЛЕ". Таким чином, формується взаємопов'язаний та скоординований

стратегічний набір підприємства, що забезпечує досягнення його стратегічних цілей.

Фінансова стратегія ТОВ "БІО-ЛЕ" відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування та розвитку підприємства. Вона визначає принципи та підходи до формування, розподілу та використання фінансових ресурсів компанії, а також структуру її активів і пасивів.

Формування фінансової стратегії ТОВ "БІО-ЛЕ" передбачає ретельний аналіз поточного фінансового стану підприємства, його потреб у фінансуванні для реалізації стратегічних цілей, можливостей залучення зовнішніх джерел фінансування та оцінку ризиків. На основі цього аналізу визначаються ключові напрямки фінансової стратегії, такі як забезпечення достатнього рівня ліквідності та платоспроможності, оптимізація структури капіталу, ефективне управління грошовими потоками, мінімізація фінансових ризиків та підвищення рентабельності.

Одним з ключових елементів фінансової стратегії ТОВ "БІО-ЛЕ" є управління структурою активів підприємства. Це передбачає прийняття рішень щодо обсягів та напрямків інвестування у необоротні та оборотні активи, а також підтримання їх оптимального співвідношення для забезпечення ефективної операційної діяльності. Важливо також налагодити ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, запасами та грошовими коштами.

Не менш важливим аспектом фінансової стратегії є управління пасивами ТОВ "БІО-ЛЕ", тобто структурою капіталу. Компанія повинна визначити оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу, забезпечуючи при цьому достатній рівень фінансової стійкості та платоспроможності. Необхідно також розробити підходи до залучення додаткових фінансових ресурсів, як за рахунок внутрішніх джерел (реінвестованого прибутку), так і зовнішніх (банківських кредитів, емісії цінних паперів тощо).

Важливою складовою фінансової стратегії ТОВ "БІО-ЛЕ" є управління грошовими потоками, що включає прогнозування надходжень та виплат коштів, забезпечення їх синхронізації та ефективного використання наявних грошових

ресурсів. Це дозволяє мінімізувати потребу у залученні додаткового фінансування та підвищити ліквідність підприємства.

Окремим напрямком фінансової стратегії є управління фінансовими ризиками, такими як валютні, кредитні, процентні та інші. Компанія повинна розробити заходи щодо ідентифікації, оцінки та мінімізації цих ризиків з метою забезпечення стабільності та передбачуваності фінансових результатів.

Ефективна фінансова стратегія ТОВ "БІО-ЛЕ" є комплексною та охоплює всі аспекти управління фінансовими ресурсами підприємства: від формування оптимальної структури активів і пасивів до управління грошовими потоками та мінімізації ризиків. Її реалізація забезпечує фінансову стійкість компанії, підвищує її інвестиційну привабливість та сприяє досягненню стратегічних цілей розвитку.

Внутрішня фінансова стратегія ТОВ "БІО-ЛЕ" зосереджується на ефективному управлінні внутрішніми джерелами фінансування компанії. Основними з них є прибуток від операційної діяльності, амортизаційні відрахування та інші власні кошти підприємства. Раціональне використання цих джерел дозволяє мінімізувати залежність від зовнішнього фінансування та забезпечити фінансову стійкість компанії.

Одним з ключових напрямків внутрішньої фінансової стратегії ТОВ "БІО-ЛЕ" є оптимізація структури активів та пасивів з метою підвищення ефективності використання наявних ресурсів. Це передбачає ретельний аналіз структури активів, виявлення неліквідних та низькорентабельних активів для їх подальшої реструктуризації або відчуження. Також важливим є управління оборотними активами, зокрема запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами, для забезпечення необхідного рівня ліквідності.

З боку пасивів, внутрішня фінансова стратегія ТОВ "БІО-ЛЕ" має забезпечити оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу з урахуванням галузевих особливостей, стадії життєвого циклу компанії та поточної ринкової кон'юнктури. Важливим джерелом фінансування є реінвестований прибуток, тому стратегія передбачає заходи щодо підвищення рентабельності

діяльності та ефективного розподілу прибутку між споживанням та реінвестуванням.

Окремим напрямком внутрішньої фінансової стратегії ТОВ "ВІО-ЛЕ" є управління грошовими потоками. Це включає прогнозування надходжень та виплат коштів, синхронізацію грошових потоків, а також вибір оптимальних форм розрахунків з контрагентами. Ефективне управління грошовими потоками дозволяє мінімізувати потребу у залученні додаткового фінансування та забезпечити безперебійне функціонування компанії.

Важливою складовою внутрішньої фінансової стратегії є моніторинг фінансового ринку з метою виявлення потенційних можливостей та загроз для ТОВ "ВІО-ЛЕ". Це передбачає аналіз макроекономічних показників, динаміки фінансових ринків, кредитних ставок, валютних курсів та інших факторів, що можуть вплинути на фінансову діяльність компанії.

Реалізація внутрішньої фінансової стратегії ТОВ "ВІО-ЛЕ" потребує відповідної організаційної структури та кваліфікованого персоналу. Компанія може створити організаційно відокремлені підрозділи, відповідальні за управління фінансовими ресурсами, такі як фінансовий департамент або казначейство. Ці підрозділи забезпечують втілення в життя фінансових стратегій, здійснюють моніторинг їх реалізації та вносять необхідні корективи відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

В сучасних умовах тенденцій інформатизації, притаманних постіндустріальній економіці, ТОВ "ВІО-ЛЕ" доцільно впроваджувати сучасні інформаційні системи управління фінансами, які дозволяють автоматизувати процеси фінансового планування, обліку та контролю, забезпечуючи оперативний доступ до необхідної інформації та підвищуючи ефективність прийняття фінансових рішень.

Отже, з наведеного вище дослідження, на ТОВ "ВІО-ЛЕ" існує система стратегічного розвитку фінансових ресурсів, яка інтегрована в загальну стратегію розвитку компанії. Про це свідчать такі ключові моменти:

1. Наявність стратегічних цілей управління фінансовими ресурсами, узгоджених із загальними цілями функціонування та розвитку підприємства. Ці цілі сформульовані за принципом SMART і враховують специфіку галузі, конкурентне середовище та внутрішні можливості компанії.

2. Розроблені фінансові стратегії, які деталізують шляхи досягнення стратегічних фінансових цілей і гармонійно вписуються в загальний стратегічний набір альтернатив поведінки ТОВ "БІО-ЛЕ" на ринку. Компанія використовує креативний та нестандартний підхід до розробки фінансових стратегій, враховуючи сучасні тенденції та інноваційні інструменти управління грошовими потоками.

3. Наявність чіткої декомпозиції стратегічних фінансових цілей на керовані завдання, що забезпечує структурованість процесу їх досягнення та полегшує моніторинг проміжних результатів.

4. Застосування проактивної моделі стратегічного управління, яка дозволяє ТОВ "БІО-ЛЕ" не лише реагувати на зміни зовнішнього середовища, а й активно формувати власну стратегію розвитку та цілеспрямовано впливати на внутрішні та зовнішні чинники свого функціонування.

5. Використання функціональних стратегій, зокрема фінансової стратегії, яка визначає принципи та підходи до формування, розподілу та використання фінансових ресурсів компанії, а також структуру її активів і пасивів. Фінансова стратегія охоплює управління структурою активів, пасивами, грошовими потоками та фінансовими ризиками.

6. Застосування внутрішньої фінансової стратегії, зосередженої на ефективному управлінні внутрішніми джерелами фінансування, такими як прибуток, амортизаційні відрахування та інші власні кошти. Ця стратегія передбачає оптимізацію структури активів та пасивів, управління грошовими потоками та моніторинг фінансового ринку.

7. Наявність організаційної структури та кваліфікованого персоналу для реалізації фінансових стратегій, зокрема організаційно відокремлених підрозділів, відповідальних за управління фінансовими ресурсами (фінансовий департамент або казначейство).

8. Впровадження сучасних інформаційних систем управління фінансами для автоматизації процесів фінансового планування, обліку та контролю, забезпечення оперативного доступу до необхідної інформації та підвищення ефективності прийняття фінансових рішень.

Таким чином, на ТОВ "ВІО-ЛЕ" діє комплексна система стратегічного розвитку фінансових ресурсів, яка охоплює визначення цілей, розробку стратегій, застосування методів та інструментів для їх реалізації, організаційне забезпечення та використання сучасних інформаційних технологій. Ця система інтегрована в загальну стратегію розвитку компанії та спрямована на забезпечення фінансової стійкості, підвищення ефективності використання ресурсів та досягнення стратегічних цілей.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВІО-ЛЕ»

3.1. Резерви підвищення ефективності використання фінансів на ТОВ «ВІО-ЛЕ»

На основі аналізу фінансових показників ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2021-2023 роки та результатів моделей прогнозування банкрутства, можна сформулювати наступні рекомендації щодо покращення фінансового стану компанії.

1. Покращення рентабельності. Збільшення доходів може бути досягнуте за допомогою різноманітних стратегій. Розширення ринків збуту та пошук нових клієнтів є однією з ключових стратегій, оскільки це дозволяє компанії залучати нові аудиторії та збільшувати обсяги продажів. Це може бути досягнуто шляхом відкриття нових ринків у різних географічних областях або за рахунок розширення асортименту продукції, що задовольняє різні потреби споживачів.

Розробка та впровадження нових продуктів або послуг також може стати важливою стратегією для збільшення доходів. Це дозволить компанії привернути увагу нових клієнтів, а також задовольнити потреби поточних клієнтів за допомогою інноваційних продуктів або послуг, що відповідають сучасним тенденціям та потребам ринку.

Оптимізація цінової політики є ще одним ефективним способом збільшення доходів. Це може включати стратегії ціноутворення, такі як гнучка ціноутворення або стратегії диференційованого ціноутворення, які дозволяють максимізувати прибутковість продукції.

Підвищення ефективності маркетингових та рекламних кампаній також може допомогти збільшити доходи компанії. Це може включати використання цільових рекламних кампаній, використання соціальних медіа для залучення уваги клієнтів, а також використання аналітики для оптимізації рекламних зусиль та збільшення конверсії.

Узагальнюючи, комбінація цих стратегій може допомогти компанії «ВІО-ЛЕ» збільшити свої доходи та зберегти конкурентну перевагу на ринку.

Зниження витрат є ключовим аспектом для підвищення ефективності та прибутковості діяльності компанії. Проведення аналізу витрат та виявлення потенційних резервів економії є першим кроком у цьому процесі. Це включає детальне вивчення всіх сфер бізнесу, виявлення невикористаних або непродуктивних витрат, а також виявлення можливостей для оптимізації процесів

та зменшення зайвих витрат.

Оптимізація логістики та закупівель є ще однією важливою стратегією для зниження витрат. Це може включати впровадження ефективних систем управління запасами, зменшення часу та витрат на доставку товарів, а також перегляд умов контрактів з постачальниками для отримання більш вигідних умов.

Впровадження заходів щодо зниження енергоспоживання може допомогти зменшити витрати на комунальні послуги та підвищити екологічну стійкість компанії. Це може включати встановлення енергоефективного обладнання, оптимізацію процесів виробництва та впровадження програм з енергозбереження.

Перегляд штату та скорочення непродуктивних витрат є важливою стратегією для підвищення ефективності витрат. Це може включати перегляд організаційної структури компанії, зниження надлишкових витрат на адміністративні та управлінські функції, а також оптимізацію робочих процесів та впровадження автоматизованих систем.

Отже, застосування цих стратегій дозволить компанії "ВІО-ЛЕ" знизити свої витрати, підвищити ефективність діяльності та збільшити конкурентоспроможність на ринку.

2.Покращення структури балансу. Зниження заборгованості є важливим завданням для забезпечення фінансової стійкості та ефективного управління платіжною дисципліною компанії. Реструктуризація боргів є однією з ключових стратегій, оскільки це дозволяє зменшити величину процентних платежів та переглянути графік погашення боргів, забезпечуючи більшу фінансову гнучкість.

Пошук додаткових джерел фінансування є ще однією важливою стратегією для зниження заборгованості. Це може включати залучення нових інвестицій або отримання кредитів з більш низькою процентною ставкою, що дозволить замінити дорогі борги на більш вигідні фінансові інструменти.

Збільшення власних коштів за рахунок реінвестування прибутку є ще одним важливим аспектом в зниженні заборгованості. Це дозволяє компанії не тільки зменшити боргове навантаження, але й підвищити власність та стабільність

фінансового стану, що забезпечує більшу відповідальність перед кредиторами та інвесторами.

Оптимізація оборотних активів є важливим аспектом у фінансовому управлінні компанії, оскільки вона дозволяє підприємству ефективно використовувати свої ресурси та підтримувати стабільність фінансового стану.

Прискорення оборотності дебіторської заборгованості є однією з ключових стратегій в оптимізації оборотних активів. Це може бути досягнуто шляхом впровадження ефективної системи кредитного управління, де контролюються терміни розрахунків з клієнтами, відслідковується вчасність сплати рахунків та вживаються заходи для прискорення процесу стягнення заборгованості.

Зниження рівня товарних запасів є ще однією важливою стратегією для оптимізації оборотних активів. Це може бути досягнуто шляхом оптимізації процесів управління запасами, впровадження систем прогнозування попиту, а також зменшення часу циклу замовлення та поставки.

Ефективне управління запасами є ключовим аспектом в оптимізації оборотних активів. Це означає врахування не лише вартості запасів, але й їхньої оборотності, оптимізацію рівня запасів відповідно до потреб підприємства та ринкових умов, а також впровадження систем та технологій для ефективного контролю та управління запасами.

3. Підвищення ліквідності. Створення резервного фонду є важливою стратегією для забезпечення фінансової стійкості та готовності компанії до непередбачуваних ситуацій. Відкладання частини прибутку для покриття непередбачених витрат дозволяє компанії мати фінансовий запас на випадок негативних змін у ринкових умовах або зіткнення з непередбаченими витратами, такими як ремонти, кризові ситуації тощо.

Інвестування резервного фонду в активи з низьким ризиком є важливим аспектом управління фінансами. Це дозволяє не лише зберегти фінансові ресурси компанії, але й отримувати додатковий прибуток від інвестицій, при цьому мінімізуючи ризики втрат.

Підтримка оптимального рівня оборотних активів є важливою частиною фінансового управління. Забезпечення достатнього запасу коштів для покриття поточних зобов'язань дозволяє компанії уникнути проблем з ліквідністю та забезпечити безперебійну діяльність. Управління грошовими потоками для підтримки ліквідності допомагає оптимізувати розподіл фінансових ресурсів та забезпечити їх ефективне використання.

4. Покращення фінансового менеджменту. Впровадження системи бюджетування та контролю витрат є стратегічно важливим кроком для забезпечення ефективного фінансового управління в компанії. Складання та затвердження бюджетів для різних підрозділів компанії дозволяє чітко визначити фінансові цілі та завдання на кожний період, а також розподілити ресурси відповідно до стратегічних пріоритетів.

Регулярний контроль виконання бюджетів та вжиття заходів у разі відхилень є ключовим етапом у процесі управління витратами. Це включає в себе систематичне моніторинг фінансових показників, виявлення відхилень від запланованих показників та реагування на них шляхом впровадження корекційних заходів.

Підвищення кваліфікації фінансового персоналу є необхідною умовою для успішної реалізації системи бюджетування та контролю витрат. Навчання співробітників з питань фінансового аналізу, прогнозування та управління ризиками дозволить забезпечити професійний рівень підготовки персоналу та впевнено виконувати фінансові завдання компанії.

Використання сучасних методів та інструментів фінансового менеджменту є необхідним компонентом ефективного управління фінансами. Це може включати в себе використання фінансових аналітичних систем, програмного забезпечення для бюджетування та аналізу витрат, а також автоматизацію процесів управління фінансами для підвищення ефективності та точності прийняття управлінських рішень.

5. Контроль за фінансовим станом. Регулярний аналіз фінансових показників є ключовою складовою ефективного фінансового управління

компанією. Проведення щомісячного та щоквартального аналізу рентабельності, ліквідності, структури балансу та інших важливих показників дозволяє керівництву компанії зробити обґрунтовані рішення щодо фінансового стану та перспектив розвитку.

Порівняння фінансових показників з показниками конкурентів та галузевими бенчмарками допомагає встановити позицію компанії на ринку та виявити можливість для покращення. Це може включати виявлення конкурентних переваг або слабкостей, а також визначення областей, де потрібно покращення.

Виявлення проблем та вжиття заходів щодо їх вирішення є важливою частиною фінансового аналізу. Це може включати розробку та впровадження стратегій для зменшення витрат, підвищення ефективності операцій та покращення управління ризиками.

Проведення аудиту фінансової звітності гарантує достовірність та прозорість фінансової інформації компанії. Це важливий етап, який допомагає виявити та виправити будь-які помилки у веденні бухгалтерського обліку та забезпечити відповідність фінансової звітності стандартам та вимогам законодавства.

Таблиця 3.1 – Резерви для впровадження рекомендацій

Рекомендація	Резерв/Показник	2023 рік	Коментар
1	2	3	4
1. Покращення рентабельності	Чистий прибуток	4.1 тис. грн	Незначний резерв для зростання доходів, необхідно залучати додаткові ресурси
2. Покращення структури балансу	Власний капітал	648.3 тис. грн	Низький рівень власного капіталу, необхідно збільшувати за рахунок прибутку
	Короткострокові кредити	4186.3 тис. грн	Високий рівень кредитного навантаження, необхідно знижувати

Таблиця 3.1

1	2	3	4
3. Підвищення ліквідності	Грошові кошти та їх еквіваленти	1.0 тис. грн	Дуже низький рівень ліквідних коштів, необхідно формувати резервний фонд
4. Покращення фінансового менеджменту	Витрати на оплату праці	325.90 тис. грн	Зростання витрат на 346.94% - необхідно оптимізувати
	Інші операційні витрати	241.3 тис. грн	Зростання на 40.74% - резерв для оптимізації
5. Контроль за фінансовим станом	Аудит фінансової звітності	-	Необхідно провести аудит для виявлення проблем

Джерело: створено автором на основі [37]

Як бачимо з таблиці 3.1., компанія має досить обмежені резерви для впровадження рекомендацій через низький рівень прибутку, високу кредитну заборгованість та дефіцит ліквідних коштів. Проте, є потенціал для оптимізації витрат, зокрема на оплату праці та інші операційні витрати. Крім того, необхідно збільшувати власний капітал за рахунок реінвестування прибутку та знижувати кредитне навантаження. Для більш ефективного контролю фінансового стану доцільно провести аудит фінансової звітності.

3.2. Економіко-математична модель ефективності управління фінансами на ТОВ «ВІО-ЛЕ»

У контексті фінансового та економічного обґрунтування рекомендацій, важливо ретельно проаналізувати фінансовий стан компанії та економічне середовище, у якому вона діє. Це включає в себе оцінку фінансових показників, тенденцій у ринковому середовищі, конкурентоспроможності та потенційних ризиків. На основі цього аналізу можна зробити обґрунтовані рекомендації щодо подальших кроків компанії з метою оптимізації фінансового стану та досягнення стратегічних цілей. Розрахунок фінансово-економічного обґрунтування рекомендацій щодо покращення фінансового стану ТОВ «ВІО-ЛЕ» представлено у додатку В.

Для розрахунку прибутку на 1 гривню витрат необхідно поділити чистий прибуток на загальні витрати:

Прибуток на 1 грн витрат = Чистий прибуток / Загальні витрати.
Враховуючи надані дані: Прибуток на 1 грн витрат = 315 тис. грн / 805 тис. грн..
Прибуток на 1 грн витрат $\approx 0,391$ грн.

Отже, прибуток на 1 гривню витрат становить приблизно 0,391 гривні.

Термін окупності можна розрахувати як відношення загальних витрат до чистого прибутку:

$$\text{Термін окупності} = \text{Загальні витрати} / \text{Чистий прибуток}$$

З наданих даних:

$$\text{Термін окупності} = 805 \text{ тис. грн} / 315 \text{ тис. грн}$$
$$\text{Термін окупності} \approx 2,56 \text{ років}$$

Отже, термін окупності становить приблизно 2,56 років.

Термін окупності вказує на відносно низьку ефективність використання ресурсів. При виконанні рекомендацій ефективність використання фінансових ресурсів підвищиться.

Створення робочої групи є ключовим кроком у впровадженні рекомендацій, оскільки вона забезпечить широкий огляд питань з різних аспектів діяльності компанії. Включення представників різних відділів, таких як керівництво, фінанси, маркетинг, виробництво та продажі, дозволить забезпечити різноманітність поглядів та досвіду. Робоча група буде відповідальна за розробку детального плану впровадження рекомендацій, враховуючи конкретні особливості компанії та її потреби. Крім того, вона буде відповідальна за координацію дій між відділами та моніторинг результатів, щоб забезпечити успішну реалізацію рекомендацій та досягнення стратегічних цілей компанії.

Розробка детального плану впровадження є критичною для успішної реалізації рекомендацій. Кожна рекомендація повинна бути чітко описана, включаючи її суть та очікувані результати. Для кожної рекомендації необхідно визначити відповідальних осіб, які будуть відповідати за її виконання, та визначити терміни, в які вона повинна бути реалізована.

Крім того, робоча група повинна врахувати необхідні ресурси для впровадження кожної рекомендації, такі як фінансові, технічні та людські ресурси. Для кожного етапу реалізації також необхідно визначити бюджет, щоб забезпечити ефективне використання ресурсів компанії.

План комунікації визначатиме, як будуть інформуватися зацікавлені сторони про процес впровадження рекомендацій, включаючи співробітників, керівництво та зовнішні зацікавлені сторони.

План моніторингу визначить механізми оцінки прогресу впровадження кожної рекомендації та вчасного виявлення можливих проблем. Він також включатиме механізми звітності, щоб забезпечити прозорість та відповідальність за виконання плану.

Після затвердження плану впровадження, робоча група переходить до його виконання. Цей етап вимагає чіткої координації між різними відділами компанії та вчасного виконання поставлених завдань. Важливо, щоб кожен відділ розумів свої обов'язки та відповідальність за їх виконання, а також виконував їх вчасно та ефективно.

Регулярні зустрічі робочої групи є ключовим елементом успішного впровадження рекомендацій. Ці зустрічі дозволяють обговорювати хід виконання плану, виявляти можливі проблеми та шукати шляхи їх вирішення. Вони також допомагають забезпечити прозорість та відкритий обмін інформацією між всіма учасниками процесу, що сприяє ефективному вирішенню завдань та досягненню стратегічних цілей компанії.

Ефективна комунікація є важливим аспектом впровадження рекомендацій, оскільки вона забезпечує зрозуміння та підтримку серед усіх зацікавлених сторін. Чітка та прозора комунікація може бути забезпечена шляхом різноманітних методів, включаючи інформаційні зустрічі, внутрішні розсилки, статті у корпоративному бюлетені та корпоративний веб-сайт.

Інформаційні зустрічі надають можливість для обміну інформацією та відкритого обговорення процесу впровадження рекомендацій серед всіх зацікавлених сторін. Внутрішні розсилки можуть бути використані для поширення ключової інформації та оновлень серед співробітників компанії. Статті у корпоративному бюлетені дозволяють детально розглянути питання впровадження та надати додаткову контекстну інформацію. Корпоративний веб-сайт може стати центральною точкою доступу до всієї інформації щодо процесу впровадження, а

також дозволяти співробітникам отримувати оновлення та ресурси онлайн. Використання цих засобів комунікації допоможе забезпечити, що усі зацікавлені сторони будуть інформовані та підтримують процес впровадження рекомендацій.

Для успішного моніторингу ефективності впроваджених рекомендацій важливо визначити ключові показники ефективності (KPI), які відображають вплив цих рекомендацій на фінансовий стан та результати діяльності компанії. Правильно обрані KPI допоможуть зрозуміти, наскільки успішно впроваджені рекомендації сприяють досягненню стратегічних цілей.

Наприклад, одним із ключових показників може бути рентабельність продажів, яка відображає прибутковість компанії від реалізації продукції або послуг. Чистий прибуток також є важливим показником, оскільки він показує чистий фінансовий результат після врахування всіх витрат. Рівень заборгованості може вказувати на ефективність управління кредиторською заборгованістю та фінансовою стійкістю компанії. Оборотність активів відображає ефективність використання активів компанії для генерації доходу. Задоволеність клієнтів є ключовим показником, що вказує на успішність стратегій маркетингу та обслуговування клієнтів.

Визначення цих KPI дозволить систематично відстежувати та оцінювати вплив впроваджених рекомендацій на ключові аспекти діяльності компанії, що допоможе вчасно виявляти успіхи та проблеми та приймати відповідні управлінські рішення.

Для ефективного моніторингу впливу впроваджених рекомендацій на ключові показники ефективності (KPI), необхідно регулярно збирати дані про значення цих показників. Це може бути здійснено шляхом використання різних джерел інформації, таких як фінансова звітність, системи управління відносинами з клієнтами (CRM) та інші внутрішні системи, які містять дані про фінансові та операційні показники компанії.

Після збору даних, необхідно провести їх аналіз з метою оцінки динаміки KPI, визначення впливу впроваджених рекомендацій на ці показники та виявлення проблемних моментів. Аналіз даних допоможе зрозуміти, наскільки ефективно

були виконані рекомендації, чи спричинили вони покращення в діяльності компанії, а також виявити можливі області для подальшого вдосконалення. Важливо систематично проводити аналіз даних, щоб оперативно реагувати на зміни та приймати відповідні управлінські рішення.

Після аналізу даних та оцінки ефективності впроваджених рекомендацій можуть знадобитися коригування в плані впровадження. Це може включати зміну пріоритетів, додавання нових рекомендацій або внесення змін до термінів виконання. Такі коригування допоможуть врахувати виявлені під час аналізу даних недоліки чи можливості для подальшого покращення.

Очікувані результати впровадження та моніторингу ефективності рекомендацій можуть бути значними для ТОВ "ВІО-ЛЕ". Покращення рентабельності, зниження ризиків банкрутства, підвищення ліквідності, покращення структури балансу та збільшення обсягів продажів відобразатимуться на фінансовому стані компанії та сприятимуть її стабільному розвитку. Крім того, задоволеність клієнтів відновиться або підвищиться, що сприятиме підтриманню та розвитку клієнтської бази компанії.

ВИСНОВКИ

ТОВ "ВІО-ЛЕ" - це компанія з багаторічним досвідом діяльності на ринку

нерухомості України, заснована у 1992 році. Вона спеціалізується на наданні в оренду офісів, складів, торгових та житлових приміщень, а також надає консультаційні послуги з питань купівлі та продажу нерухомості. Компанія позиціонує себе як лідер на ринку, прагнучи забезпечувати клієнтів високоякісними та доступними послугами, керуючись принципами професіоналізму, відповідальності, інновацій, партнерства та дотримання етичних норм ведення бізнесу.

Організаційна структура ТОВ "БІО-ЛЕ" побудована за лінійно-функціональним підходом, де на чолі стоїть генеральний директор, який має повноваження управління підприємством. Компанія складається з основних функціональних підрозділів, таких як фінансовий, комерційний, бухгалтерський, а також інші відділи, що забезпечують ефективність її діяльності. Така структура характеризується чітким розподілом повноважень та відповідальності, проте може мати недоліки у вигляді недостатньої гнучкості до змін.

Загалом, ТОВ "БІО-ЛЕ" демонструє стійку позицію на ринку нерухомості України, спираючись на багаторічний досвід, професійну команду, широкий спектр послуг та надійність як ключові фактори успіху.

Згідно з проведеною оцінкою за моделлю Альтмана, ТОВ "БІО-ЛЕ" протягом усього аналізованого періоду потрапляло до "зони банкрутства", що свідчить про значні фінансові ризики для компанії. Показник Z-рахунку Альтмана демонстрував негативну динаміку, знижуючись з 0,07 у 2021 році до 0,09 у 2022 році та 0,12 у 2023 році. Це вказує на високу ймовірність банкрутства та потенційні серйозні фінансові труднощі, з якими стикається підприємство.

Аналіз за моделлю Спрінгейта також підтверджує критичний фінансовий стан компанії, з показником Z, що знаходився глибоко у "зоні високої ймовірності банкрутства" протягом всього періоду. Зокрема, значення Z-рахунку знизилося з 0,034 у 2021 році до 0,044 у 2022 році та 0,076 у 2023 році, свідчаючи про загострення фінансових проблем.

Відповідно до моделі Бівера, ТОВ "БІО-ЛЕ" також опинилася у "зоні високої ймовірності банкрутства" з індексом Бівера, що зменшився з 0,356 у 2021

році до 0,294 у 2022 році та 0,245 у 2023 році. Це підтверджує наявність серйозних фінансових труднощів, які ставлять під загрозу подальшу діяльність компанії.

Аналіз за моделлю Терещенка та моделлю Мінфіну України також свідчить про критичний фінансовий стан ТОВ "БІО-ЛЕ" протягом 2021-2023 років. Індекс Терещенка знизився з 0,373 у 2021 році до 0,323 у 2022 році та 0,288 у 2023 році, вказуючи на високу ймовірність банкрутства. Індекс Мінфіну України також перебував у "зоні високої ймовірності банкрутства", зменшившись з 0,543 у 2021 році до 0,476 у 2022 році та 0,423 у 2023 році.

В цілому, результати проведеного фінансового аналізу свідчать про вкрай складне фінансове становище ТОВ "БІО-ЛЕ" протягом 2021-2023 років. Компанія демонструє стійку тенденцію до погіршення основних фінансових показників, що ставить під загрозу її подальше функціонування на ринку. Незважаючи на певні позитивні зрушення, зокрема зростання чистого прибутку, ключові показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стабільності вказують на високий ризик банкрутства. Ці результати свідчать про необхідність термінового впровадження ефективних заходів з поліпшення фінансового стану компанії та забезпечення її життєздатності в довгостроковій перспективі.

Проведений аналіз фінансово-економічного стану ТОВ "БІО-ЛЕ" за 2021-2023 роки дозволяє сформулювати комплексну оцінку поточного фінансового становища компанії та виявити ключові проблемні аспекти її діяльності.

Аналіз динаміки основних економіко-фінансових показників, зокрема обсягів активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів та прибутку, свідчить про певні позитивні зрушення, такі як зростання чистого доходу та чистого прибутку у 2022-2023 роках. Однак, погіршення ключових показників ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості вказує на збереження серйозних системних проблем у фінансовому менеджменті компанії. Коефіцієнти автономії, фінансування, забезпеченості власними оборотними коштами демонструють надмірну залежність ТОВ "БІО-ЛЕ" від зовнішніх джерел фінансування та нестачу власних ресурсів для покриття зобов'язань.

Аналіз показників ділової активності також підтверджує складну ситуацію,

оскільки спостерігається значне уповільнення оборотності активів, запасів, дебіторської та кредиторської заборгованостей у 2022 році порівняно з 2021 роком. Це свідчить про погіршення ефективності використання ресурсів компанії.

Незважаючи на певні позитивні зрушення в прибутковості, загальна картина фінансового стану ТОВ "ВІО-ЛЕ" є вкрай складною. Компанія перебуває у зоні високого ризику банкрутства, що ставить під загрозу її подальше функціонування на ринку. Термінове впровадження ефективних заходів з поліпшення управління фінансами, зміцнення ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості є критично важливим для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності підприємства у довгостроковій перспективі.

На основі проведеного аналізу фінансово-економічного стану ТОВ "ВІО-ЛЕ" та результатів застосування моделей прогнозування банкрутства, можна сформулювати комплексні рекомендації щодо покращення фінансового становища компанії.

Ключовим завданням є підвищення рентабельності діяльності. Це може бути досягнуто шляхом реалізації стратегій з розширення ринків збуту та пошуку нових клієнтів, розробки та впровадження нових продуктів і послуг, оптимізації цінової політики, а також вдосконалення маркетингових та рекламних кампаній. Паралельно необхідно приділити увагу зниженню витрат через оптимізацію логістики та закупівель, впровадження заходів з енергозбереження, перегляд організаційної структури та оптимізацію персоналу.

Важливим аспектом є покращення структури балансу компанії. Основними заходами тут мають стати зниження рівня заборгованості через реструктуризацію боргів та пошук додаткових джерел фінансування, а також збільшення власного капіталу за рахунок реінвестування прибутку. Необхідно приділити увагу оптимізації оборотних активів, зокрема шляхом прискорення оборотності дебіторської заборгованості та зниження рівня товарних запасів.

Підвищення ліквідності компанії є критично важливим завданням. Формування резервного фонду та ефективне інвестування вільних коштів, підтримка оптимального рівня оборотних активів і управління грошовими

потоками дозволить забезпечити стійкість до непередбачуваних ситуацій та вчасне виконання поточних зобов'язань.

Вдосконалення системи фінансового менеджменту, включаючи впровадження ефективної системи бюджетування та контролю витрат, підвищення кваліфікації фінансового персоналу, використання сучасних методів і інструментів управління фінансами, також є важливими кроками для зміцнення фінансової стійкості компанії.

Регулярний аналіз фінансових показників, порівняння з конкурентами та галузевими стандартами, своєчасне виявлення проблем і вжиття заходів щодо їх усунення, а також проведення аудиту фінансової звітності - всі ці заходи забезпечать ефективний контроль за фінансовим станом ТОВ "ВІО-ЛЕ" та сприятимуть прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Комплексна реалізація цих рекомендацій дозволить ТОВ "ВІО-ЛЕ" суттєво покращити свій фінансовий стан, підвищити конкурентоспроможність та забезпечити сталий розвиток компанії в довгостроковій перспективі.

Впровадження рекомендацій для ТОВ "ВІО-ЛЕ" передбачає створення робочої групи, яка буде координувати дії між відділами та моніторити результати. Розробка детального плану впровадження, плану комунікації та моніторингу, а також визначення ключових показників ефективності (KPI) важливі для успішного виконання завдань. Регулярні зустрічі робочої групи сприятимуть прозорості та відкритому обміну інформацією, а ефективна комунікація допоможе забезпечити розуміння та підтримку серед зацікавлених сторін. Збір та аналіз даних дозволить виявити проблеми та коригувати план впровадження для досягнення очікуваних результатів, таких як покращення рентабельності та задоволеності клієнтів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антикризова економічна політика: наукові засади формування та впровадження / [упоряд.: А. С. Павловська, О. А. Руденко]; Міністерство освіти і науки України, Черкаський державний технологічний університет. – Черкаси : ЧДТУ, 2020. – 151 с. (дата звернення 01.05.2024)
2. Антикризове управління / В. І. Борзенко. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. – 232 с. (дата звернення 01.05.2024)
3. Антикризовий менеджмент / Л. І. Скібіцька, В. В. Матвеев, В. І. Щелкунов, С. М. Подреза. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 584 с.
4. Бюджетний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 50-51, ст.572). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 01.05.2024)
5. ВІО-ЛЕ Полтава – контакти, телефони, директор, сайт, КВЕД – ЄДРПОУ 14365573. Підприємства України. Реклама компаній та організацій. URL: <https://www.ua-region.com.ua/14365573> (дата звернення 01.05.2024)
6. Власюк Н. І. "Вплив макроекономічних чинників на формування та використання прибутку підприємств". Heraldof Lviv University of Trade and Economics Economic sciences, № 62 (4 січня 2021): 68–74. URL: <http://dx.doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-09>. (дата звернення 01.05.2024)
7. Воробйов Ю. М. "Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма". Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції, № 4 (13) (2019): 6–9.
8. Господарський кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 01.05.2024)
9. Гудзь, Т. П. "Фінанси українських підприємств: виклики сьогодення та способи реагування". Thesis, ХНТУ, 2020. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10063>. (дата звернення 01.05.2024)

10. Державний класифікатор України: Класифікація організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0097609-04#n34> (дата звернення 01.05.2024)

11. Детюк Є. О. та науковий керівник Гудзь Тетяна Павлівна. "Фінанси домогосподарств за сучасних умов розвитку ринкових відносин в Україні". Thesis, ПУЕТ, 2020. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10001>. (дата звернення 01.05.2024)

12. Доценко О. Децентралізовані фінанси. Paradigmatic view on the concept of world science. 2020. URL: <https://doi.org/10.36074/21.08.2020.v1.12>. (дата звернення 01.05.2024)

13. Дяченко А. І. Система управління фінансово-економічною безпекою товариства з обмеженою відповідальністю : master's thesis. 2019. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68670> (дата звернення 01.05.2024)

14. Закаблук І. Е. "Удосконалення системи управління підприємством, що надає консалтингові послуги (на прикладі Науково-виробничого підприємства "Сімплес" у формі Товариства з обмеженою відповідальністю)". Master's thesis, Сумський державний університет, 2020. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/81921>. (дата звернення 01.05.2024)

15. Золотарьова А.Р. "Ефективна оцінка фінансового стану підприємств". Thesis, НТУ "ХПІ", 2021. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/27783>. (дата звернення 01.05.2024)

16. Код ЄДРПОУ 14365573 – ТОВ "ВІО-ЛЕ" – Опендатабот. Опендатабот. URL: <https://opendatabot.ua/c/14365573> (дата звернення 01.05.2024)

17. Кодекс законів про працю України. - Режим доступу [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 01.05.2024)

18. Конституція України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) - Режим доступу [Електронний ресурс]:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 01.05.2024)

19. Конфіденційний моніторинг: ТОВ "БІО-ЛЕ" ЄДРПОУ:14365573. ipLex Моніторинг контрагентів. URL: <https://iplex.kiev.ua/edrpou/14365573> (дата звернення 01.05.2024)

20. Кузнецова К., Короленко О., Костик Є. Ефективне управління ресурсами підприємства: фінанси, людські ресурси та матеріали. Наукові перспективи (Naukovі perspektivi). 2023. № 9(39). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-350-363](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-350-363) (дата звернення: 04.04.2024).

21. Лавриненко С. Організація системи планування на підприємстві. Les tendances actuelles de la mondialisation de la science mondiale. 2020. URL: <https://doi.org/10.36074/03.04.2020.v1.09> (дата звернення 01.05.2024)

22. Лекція 1. Сутність, функції та основи організації фінансів підприємств. Освітній проект «На Урок» для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/lekciya-1-sutnist-funkci-ta-osnovi-organizaci-finansiv-pidpriemstv-149940.html> . (дата звернення 01.05.2024)

23. Лукач І. Принцип пропорційності частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю праву на управління. Право України. 2019. № 2019/08. С. 145. URL: <https://doi.org/10.33498/louu-2019-08-145> (дата звернення: 04.04.2024).

24. Макєєва В. С. "Фінанси місцевого самоврядування: стан, проблеми та перспективи". Master's thesis, Сумський державний університет, 2021. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/87200>. (дата звернення: 04.04.2024).

25. Марина, А. С., Ю. В. Волкова. "Фінанси домогосподарств в структурі інвестиційних ресурсів країни". Підприємництво та інновації, № 13 (31 серпня 2020): 104–10. <http://dx.doi.org/10.37320/2415-3583/13.20> (дата звернення: 04.04.2024).

26. Нескородев В. С. Управління економічними ризиками на підприємстві. Актуальні проблеми розвитку підприємницької діяльності в Україні. 2019. Вип. 1 (19). С. 90–94. (дата звернення: 04.04.2024).

27. Павлюк К. В., та С. В. Бартош. "Вплив пандемії коронавірусу на місцеві фінанси: наслідки і перспективи". Thesis, Київський національний університет технологій та дизайну, 2021. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/18584>. (дата звернення: 04.04.2024).

28. Патрило, Тарас Михайлович. "Управління виробничим потенціалом з метою підвищення ефективності функціонування роботи підприємства, на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Мрія фармінг Тернопіль». Master's thesis, 2021. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/36803> (дата звернення: 04.04.2024).

29. Податковий кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 04.04.2024).

30. Поляков М. А. Фінансове планування на підприємстві. Трансформаційна економіка. 2023. № 3 (03). С. 80–84. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-3-14>. (дата звернення: 04.04.2024).

31. Про акціонерні товариства: Закон України від 01 грудня 2022 р. № 2468 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985> (дата звернення: 04.04.2024).

32. Про публічні акупівлі: Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 9, ст.89) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 04.04.2024).

33. Свіденко А.О. Облік та аудит нематеріальних активів на ТОВ «БІ-ПРАЙМ-3». 2020. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/3796>. (дата звернення: 04.04.2024).

34. Спасибо-Фатєєва І. Права учасників товариства з обмеженою відповідальністю. Українське комерційне право. 2019. № 12. С. 7–13. (дата звернення: 04.04.2024).

35. Суханов, М. О. "Сутність і зміст корпоративного договору як підстави набуття корпоративних прав та обов'язків учасника товариства з обмеженою відповідальністю". Прикарпатський юридичний вісник, № 1(26) (28 листопада 2019): 70–73. [http://dx.doi.org/10.32837/pyuv.v0i1\(26\).14](http://dx.doi.org/10.32837/pyuv.v0i1(26).14) (дата звернення: 04.04.2024).

36. Товариство з обмеженою відповідальністю " ВІО-ЛЕ " - #14365573 - Основна інформація - ClarityProject. ClarityProject. URL: <https://clarity-project.info/edr/14365573> (дата звернення: 04.04.2024).

37. Товариство з обмеженою відповідальністю ВІО-ЛЕ : вся інформація про компанію URL: <https://vkursi.pro/card/tov-vio-le-14365573> (дата звернення: 04.04.2024).

38. Хомутенко А. В. Прагматика та семантика термінів фінансової науки "суспільні фінанси", "публічні фінанси" та "державні фінанси". Фінанси України. 2021. № 1 (254). С. 111–126. (дата звернення: 04.04.2024).

39. Чечетова Н. Ф., Чечетова-Терашвілі Т. М. "Особисті фінанси та фінанси домогосподарств як резерв економічного зростання регіонів. International Journal of Innovative Technologies in Economy, № 4(24) (30 червня 2019): 35–39. http://dx.doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/30062019/6532. (дата звернення: 04.04.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А1 — Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2022-2023 роки

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи	1000	0.00	0.00
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби:	1010	5 136.00	4 861.40
первісна вартість	1011	6 420.10	6 298.10
знос	1012	1 284.10	1 436.70
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	5 136.00	4 861.40
II. Оборотні активи	1100	0.00	
Запаси:			
у тому числі готова продукція	1103	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	0.00	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1.00	0.40
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	26.60	0.20
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	3.20	1.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	30.80	1.60

III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	5 166.80	4 863.00

Продовження таблиці А1

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього року, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	644.20	644.20
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0.10	4.10
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	644.30	648.30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	4 517.60	4 186.30
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	0.00	6.50
розрахунками з оплати праці	1630	4.90	21.90
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	0.00	
Усього за розділом III	1695	4 522.50	4 214.70

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
Баланс	1900	5 166.80	4 863.00

Продовження додатку А

Таблиця А2— Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2021-2022 роки

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи	1000	0.00	0.00
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	
Основні засоби:	1010	5 182.20	5 136.00
первісна вартість	1011	6 412.80	6 420.10
знос	1012	1 230.60	1 284.10
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	5 182.20	5 136.00
II. Оборотні активи	1100	0.00	
Запаси:			
у тому числі готова продукція	1103	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	0.00	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	1.10	1.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	59.20	26.60
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	4.80	3.20
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	65.10	30.80
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	5 247.30	5 166.80

Продовження таблиці А2

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної року, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	644.20	644.20
Додатковий капітал	1410	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0.20	0.10
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	644.40	644.30
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	4 598.40	4 517.60
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	0.00	
розрахунками з бюджетом	1620	0.00	
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	0.00	
розрахунками з оплати праці	1630	4.50	4.90
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	0.00	
Усього за розділом III	1695	4 602.90	4 522.50
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
Баланс	1900	5 247.30	5 166.80

Продовження додатку А

Таблиця А3 — Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2020-2021 роки

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець Звітнього періоду
1	2	3	4
Назва рядка			
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	5 222.5	5 182.2
первісна вартість	1011	6 412.8	6412.8
знос	1012	(1 190.3)	(1230.6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	5 222,5	5 182.2
II. Оборотні активи Запаси:			-
у тому числі готова продукція	1100	-	-
Поточні біологічні активи	1103	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1125	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1135	0,8	1.1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1136	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1155	61.3	59.2
Гроші та їх еквіваленти	1160	-	-
Витрати майбутніх періодів	1165	4.3	4.8
Інші оборотні активи	1170	-	-
Усього за розділом II	1190	-	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1195	66,4	65,1
Баланс	1300	5 288,9	5 247.3

Продовження таблиці АЗ

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець Звітнього періоду
	2	3	4
I. Власний капітал			
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	644,2	644,2
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0,1	0,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	644,8	644,4
II. Довгострокові зобов'язання	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	4641,1	4 598,4
Поточна кредиторська заборгованість		-	-
задовгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунки зстрахування	1625	-	-
розрахунки з оплати праці	1630	3,0	4,5
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
БШЛ ПОТОМ III зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	4 441,5	4 602,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами	1700	-	-
Баланс	1900	5 288,9	5 247,3

Таблиця Б1 — Звіт про фінансові результати ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2022-2023 роки, тис. грн

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	876.30	403.10
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	752.50	230.20
Інші операційні доходи	2120	121.60	0.00
Інші операційні витрати	2180	241.30	171.50
Інші доходи	2240		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	997.90	403.10
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	993.80	401.70
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	4.10	1.40
Податок на прибуток	2300		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	4.10	1.40

Таблиця Б2 — Звіт про фінансові результати ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2021-2022 роки, тис. грн

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	403.10	227.30
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	230.20	160.10
Інші операційні доходи	2120		0.00
Інші операційні витрати	2180	171.50	66.50
Інші доходи	2240		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	403.10	227.30
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	401.70	226.60
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1.40	0.70
Податок на прибуток	2300		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1.40	0.70

Продовження додатку Б

Таблиця Б3 — Звіт про фінансові результати ТОВ «ВІО-ЛЕ» за 2020-2021 роки, тис. грн

Звіт про фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період,	За аналогічний період попереднього року,
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	227,3	208,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2120	-	-
Інші операційні доходи	2240	-	-
Інші операційні витрати	2280	227,3	208,4
Інші доходи	2050	(160,1)	(146,3)
Інші витрати	2180	(66,5)	(61,2)
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(226,6)	(207,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	0,7	0,9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	0,7	0,9

Додаток В

Таблиця В1. - Фінансово-економічне обґрунтування рекомендацій щодо покращення фінансового стану ТОВ «ВІО-ЛЕ»

1. Покращення рентабельності				
Захід	Витрати (тис. грн.)	Виручка (тис. грн.)	Строк реалізації	Очікуваний ефект
Розширення ринків збуту та пошук нових клієнтів	100	200	3 місяці	Збільшення обсягу продажів на 10%
Розробка та впровадження нових продуктів або послуг	150	300	6 місяців	Збільшення обсягу продажів на 15%
Оптимізація цінової політики	50	100	1 місяць	Збільшення рентабельності продажів на 5%
Підвищення ефективності маркетингових та рекламних кампаній	80	160	4 місяці	Збільшення обсягу продажів на 8%
Зниження витрат	120	-	6 місяців	Зниження витрат на 10%
2. Покращення структури балансу				
Реструктуризація боргів	50	-	6 місяців	Зниження процентних платежів на 20 тис. грн.
Збільшення власних коштів	100	-	6 місяців	Зниження рівня заборгованості на 100 тис. грн.
Оптимізація оборотних активів	70	-	3 місяці	Зниження рівня товарних запасів на 70 тис. грн.
3. Підвищення ліквідності				
Створення резервного фонду	50	-	6 місяців	Створення резерву коштів на 50 тис. грн.
Підтримка оптимального рівня оборотних активів	30	-	2 місяці	Зниження рівня дебіторської заборгованості на 30 тис. грн.
4. Покращення фінансового менеджменту				
Впровадження системи бюджетування та контролю витрат	20	-	2 місяці	Покращення контролю за витратами
Підвищення кваліфікації фінансового персоналу	15	-	3 місяці	Покращення якості фінансового аналізу
5. Контроль за фінансовим станом				
Регулярний аналіз фінансових показників	10	-	щомісяця	Покращення розуміння фінансового стану

Джерело: розроблено автором